

kül

- 44 -

1986. 10. 12.

sk0032 irak-irán
sk0033 reykjaviki csucs - washington
sk0034 nizskov varsóban
sk0035 reykjavik - moszkva 2.
sk0036 rövid hírek:

maputo: frontállamok találkozója
dakka: bangladesi robbanások
colombo: sri lanka - harcok
london: kokain

sk0037 reykjavik - moszkva 3.
sk0038 reykjavik - vasárnap este
sk0039 választások bajorországban
sk0040 reykjavik - shultz 1.
sk0041 reykjavik - shultz 2.
sk0042 reagan - nyilatkozat
sk0043 reykjavik - amerikai reagálások
sk0044 gorbacsov 1.
sk0045 gorbacsov 2.
sk0046 gorbacsov 3.
sk0047 gorbacsov 4.
sk0048 gorbacsov 5.
sk0049 gorbacsov 6.
bj/jp

00.06 131086 1209

-. -

sk0003 4 800 mtik1058

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0050-sk0052-ig

sk0050 tartalomjegyzék 1.
sk0051 tartalomjegyzék 2.
sk0052 tartalomjegyzék 3.

bj/jp

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
főszerkesztő: kopreda dezső
szerkesztette: bochkor jeno

- v é g e -

00.06 131086 036

-. -

MTI.

Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség
Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1986. október 13. kül

h é t f ő

sk0001 4 230 mtik1001

esti hírlap várható!

1986. október 13. /mti/

- reykjavik - tudósítónktól eseményösszefoglaló, értékelés -
visszhangok

- salvador - földrengés - fejlemények

- görög helyhatósági választások

- afrikai frontállamok értekezlete

- irak-irán

- rövid hírek

mg sa
06.02 131086 0312

-. -

le
00.25

EK0002 4 230 mtik1002

kárpáti ferenc - kubai elutazás

simándi tamás, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1986. október 13. /mti/ - befejezte havannai tárgyalásait kárpáti ferenc vezérreznes, nonvédelmi miniszter. a megbeszélésekenraul castro hadseregtábornok, a kubai forradalmi fegyveres erők minisztere és kárpáti ferenc tájékoztatták egymást a két hadsereg jelenlegi feladatairól. a magyar küldöttség tájékoztatást kapott a forradalmi fegyveres erők helyzetéről és fejlesztéséről, kádereinek képzéséről, az üsznépi háboru elméletén alapuló nonvédelmi felkészüléséről a szigetországban. a magyar delegáció holguin megyében tett látogatása során meggyőződést szerzett arról, miképpen valósul meg ez a felkészítés a gyakorlatban is.

kárpáti ferenc ésraul castro szombaton írta alá a két ország hadseregének jövőbeni, még szélesebb együttműködéséről szóló megállapodást.

szombati havannai sajtóértekezletén kárpáti ferenc rendkívül pozitívan értékelte, igen őszintének, barátinak, mindenre kiterjedőnek nevezte araul castroval folytatott tárgyalásait, kiemelte, hogy a magyar néphadseregnek és a forradalmi fegyveres erőknek közös a céljai és törekvései, szólt a néphadseregnek a varsói szerződésben elfoglalt helyzetéről, feladatairól, a szocialista közösség védelmében vállalt kötelezettségeiről. hangsúlyozta, hogy kuba sajátos földrajzi helyzete következtében a kubai népnek különleges erőfeszítéseket kell tennie a védelem érdekében, magyarország szolidáris a kubai nép harcával, s lehetőségeinek mértén a jövőben is, csakugy, mint eddig, támogatni fogja azt - mutatott rá a nonvédelmi miniszter.

bognár istván, hazánk kubai nagykövete szombaton fogadást adott a magyar küldöttség tiszteletére. ezen megjelentraul castro hadseregtábornok is.

kárpáti ferenc és kíséretének tagjai vasárnap hazautaztak havannából. a magyar katonai küldöttségetraul castro küldöztette havanna nemzetközi repülőtérén.

sr/hl sa
06.20 131086 1939

-.-

EK0003 4 230 mtik1003

magyar színházi siker berlinben

pach ferenc, az mti tudósítója jelenti:

berlin, 1986. október 13. /mti/ - óriási sikerrel vendégszerepelt a kaposvári csiky gergely színtársulat a vasárnap zárult berlini ünnepi napokon.

a magyar társulat két estén lorca bernarda alba háza című darabját, majd a nétvége két napján bulgakov a mester és margaritájának színpadi változatát adta elő, zsufolásig megtelt nézőtér előtt. a berlini közönség minden előadás után nagy ünneplésben részesítette a magyar művészeket, igen lelkes hosszan tartó tapssal köszönte meg a vendégszereplést.

az idén 30. alkalommal megrendezett berlini ünnepi napok igen változatos és gazdag programjában 24 országtól összesen 35 együttes és 22 szólólista lépett föl. a komoly zene hívei gyönyörködtek többek között igor ojsztrah játékában, valamint a strasbourg-i filharmonikusok játékában, míg a balettkedvelők amerikai, nyugatnémet, finn és francia társulatok előadásának tapsolhattak. a prózai színjátszás iránt érdeklődők is igen színvonalas, sokrétű programból választhattak. a rendezvénysorozat 17 napja alatt többek között japán, indiai, cseh, lengyel, bolgár, szovjet, görög és osztrák színészek játékával ismerkedhetett meg a berlini közönség.

pc/jp sa
06.25 131086 1257

-.-

EK0004 4 230 mtik1004

szivárvány-művelet

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1986. október 13. /mti/ - vasárnap - háromhetes és felmérhetetlenül sok éhhalált okozó késéssel - megkezdődött a dél-szudáni inségesek megsegítésére tervezett akció, a „szivárvány-művelet”. egy nekulés óriásgép, amelyet indonéziában béreltek ki az ensz védernyője alá tömörült nemzetközi segélyszervezetek, a nap folyamán kartumból felszállt a zaire-i isiro felé, rakterében 15 és fél tonnányi étellel. az ételmiszert később teherautók viszik tovább a polgárháború dulta dél-szudán

-.-

1986. 10. 13.

városába, a gép pedig ingajaratban közlekedik az északkelet-zaire-i repülőtér - esetleg egy ugandai légikikötőt is felhasználva kiegészítésül -, illetve kartum között, amíg tart az összegyűjtött élelemből és gyógyszerből. a dél-szudáni népességnek mintegy a fele: három millió ember szorul rá ezekre a rakományokra.

a késés oka a dél-szudáni felkelők attól való félelme, hogy kijátsszák őket. azt a feltételt szabták, hogy a hercules az ő ellenőrzésük alatt álló városokba is vigyen segélyt, ne csak azokba, ahol a kormányerők az urak. nemrég a john garang vezette szudáni népi felszabadító hadsereg /spla/ lelőtt egy polgári gépet, s ezzel bebizonyította, hogy képes beváltani a fenyegetését: megsemmisíti az erjedélye nélkül hadműveleti terület fölé tartó repülőgépeket. ezek után a biztosító társaságok elviselhetetlenül magas díjtételeket számítottak fel a husz millió dollárt érő hercules déli inségjárataiért, így kaposolták be a tervekbe zaire-t, ami ismét csak időmésztő volt. vasárnap a vöröskereszt nemzetközi bizottsága egy dc-8-as mintájú gépet is kartumba vitetett. ennek a biztosítási tarifája alacsonyabb, mint a herculesé. így azt tervezik, hogy a franciaországból bérelt gép kartum és a déli dzsuta között közvetlenül ingázik majd, és ha kiderül, hogy baj nélkül teszi meg az utakat, a hercules biztosítási díját is leszállítják. ebben az esetben lehet szó arról, hogy a segítség más, dzsubánál is katasztrofálisabb körülmények között levő déli városokba hasonlóképpen közvetlenül jusson el.

pk/jp/mé sa
06.35 131086 2109

--

sk0005 4 230 mtik1005

rövid hírek

havanna - újságíró kongresszus

havanna, 1986. október 13. /mti/ - a hétvégén havannában 30 ország mintegy 200 külgöttnének részvételével megtartották az idegenforgalmi újságírók nemzetközi szövetségének /fijet/ xxix. kongresszusát. a jelenlevők a kulturális hagyományok és a műemlékek épüléséről, az idegenforgalom időszerű kérdéseiről folytattak eszmecsereket. a tanácskozáson részt vett a fijet magyarországi szekciójának delegációja is.

1986. 10. 13.

gandhi indonéziában

djakarta, 1986. október 13. /afp/upi/ - radzsiv gandhi indiai kormányfő hétfőn reggel 24 órás látogatásra indonéziába érkezett. a villámlátogatás az első állomása gandhi nyolcnapos, ausztráliát, új-zélandot és thaiföldet is érintő körútjának. megérkezését követően rögtön megkezdte megbeszéléseit sunarto elnökkel. az indiai kormányfő kedden reggel ausztráliába utazik tovább.

argentin államfő moszkvában

moszkva, 1986. október 13. /taszs/ - a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége és a szovjet kormány meghívására hétfőn hivatalos látogatásra moszkvába érkezikraul alfonsin argentin államfő.

di sas sa
07.07 131086 1126

--

sk0006 4 230 mtik1006

kinai - angol

éliás béla, az mti tudósítója jjelelenti:

peking, 1986. október 13. /mti/ - a kínai kormány hétfőn délelőtti államfőnek kijáró, vörös szőnyeges fogadtatásban részesítette ii. erzsébet angol királynőt, aki vasárnap érkezett kínába egyhetes hivatalos látogatásra. a tienanmen téren li hszien-nien, a kínai népköztársaság elnöke és más kínai vezetők fogadták a királynőt és férjét, fülöp herceget. eljátszották a kínai és az angol himnuszot, s az angol uralkodót diszszemlével és 21 ágyulövessel köszöntötték. az uralkodó párt 300 kínai fiatal köszöntötte, zenével, táncal és az ilyenkor hagyományos virágcsokrokkal. a tienanmen téren több ezer kínai és külföldi sorakozott fel, hogy tanuja legyen a ritka eseménynek.

az ünnepi fogadtatást követően li hszien-nien elnök a kínai parlament épületében találkozott a királynővel és kíséretének tagjaival. a kínai elnök a találkozáson kijelentette, hogy ii. erzsébet látogatása dicső fejezet és mérföldkő a kínai-angol kapcsolatok történetében. a látogatás fontos szerepet játszik a két ország kapcsolatainak továbbfejlesztésében. a kínai nép nagy várakozással tekintett a látogatás elé - mondotta li hszien-nien.

1986. 10. 13.

a kínai főváros zászlódiszt öltött az angol királynő látogatása alkalmából, s a hétfőn megjelent kínai lapok első oldalán, fényképekkel illusztrált jelentésekben számolnak be II. Erzsébet és Tüdő herceg pekingbe érkezéséről, az egyhetes látogatás eseményeiről több mint 300 külföldi újságíró tudósít.

ép/bx sa
07.17 131086 1512

-.-

sk0007 4 230 mtik1007

görög helyhatósági választások

athén, 1986. október 13. /reuter/ap/upi/ - az első adatok szerint előretört a jobboldal a görögországban a vasárnap megrendezett helyhatósági választásokon, és jelentős pozíciókat vesztett a kormányzó párhellen szocialista mozgalom /paszok/.

a görög lakosság 291 városban és 5733 községben adta le voksát a polgármester személyére, illetve a városi tanács vezetőire.

a görög belügyminisztérium jelentése szerint hétfő reggelig a leadott szavazatoknak körülbelül a felét számolták össze, a négy legnagyobb városban - athénban, szalonikiben, pireuszban és Larisszában - a konzervatív új demokrácia párt jelöltje vezet a paszok jelöltjével szemben, ha egy polgármesterjelölt valamelyik városban vagy községben nem szerzi meg az abszolút többséget, akkor ott a jövő hét végén még egy fordulót rendeznek.

a görög kommunista párt a négy évvel ezelőtti helyhatósági választásokhoz képest növelte szavazati számát, az első részeredmények szerint a voksoknak átlagban 16 százalékát kapták a kommunisták, elsősorban az északi városokban és a munkáskerületekben szavaztak rájuk.

megfigyelők szerint az új demokrácia párt előretörése azt jelzi, hogy a lakosság elégedetlen andreasz papandreu kormányának takarékosági intézkedéseivel, a kormány egy évvel ezelőtti új, szigorító gazdaságpolitikai intézkedéseket vezetett be a 15 milliárd dolláros külföldi adósság csökkentése és a 3,3 milliárd dolláros fizetési mérleghiány kiegyenlítése érdekében.

a választások végereoményét várhatóan hétfőn délután hozzák nyilvánosságra.

ni sas
07.24 131086 1598

-.-

1986. 10. 13.

sk0008 4 230 mtik1008

reykjavik - amerikai visszhang /1.rész/

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1986. október 13. /mti/ - reagan amerikai elnök vasárnap a késő esti órákban visszaérkezett washingtonba és hétfőn este televíziós beszédben ismerteti álláspontját a mihail gorbacsovval reykjavikban megtartott találkozóról, az elnök elutazása előtt, a keflaviki amerikai légitámaszponton elhangzott nyilatkozatában igyekezett a szovjetuniót felelőssé tenni a feszültségek tekintve általa is példa nélkül állónak minősített leszerelési megállapodások elmaradásáért és kijelentette: „nem tette meg és nem is teszi meg, azt, hogy vállalja az amerikai űrtegyverkezési program korlátozását, hasonlóképpen érvelt sajtókonferenciáján shultz külügyminiszter is. donald reagan, a fehér ház politikai apparátusának vezetője kijelentette, hogy „a belátható jövőben nem lesz újabb csúcstalálkozó,,.

vasárnap este csupán a televíziós hálózatok számoltak be a reykjaviki megállapodás elmaradásáról - de rendkívüli adásaikban az elnökön és a kormány képviselőin kívül számos vezető politikust, leszerelési szakértőt is megszólaltattak, a megkérdezettek véleménye szinte kivétel nélkül az volt, hogy reagan példa nélkül álló lehetőséget mulasztott el a legkülönbözőbb típusú nukleáris fegyverek számának igen nagyarányú, egyes esetekben teljes felszámolására és az egyéb vitás kérdések megoldására, amikor nem volt hajlandó vállalni a „hadászati védelmi kezdeményezés,, , az űrtegyverkezési program laboratóriumi kísérletekre való korlátozását, az amerikai televíziós adásokban bőségesen ismertették mihail gorbacsovval ezzel kapcsolatos, reykjaviki sajtókonferenciáján elhangzott megállapításait is, külön kiemelve, hogy a szovjet vezető nem zárta ki a tárgyalások későbbi felújításának lehetőségét. /folyt./

ki/th nc
07.24 131086 1828

-.-

sk0009 4 230 mtik1009

reykjavik - amerikai visszhang /2.rész/

robert mcfarlane, aki néhány nappal ezelőtt még reagan nemzetbiztonsági tanácsadója s az ürfegyverkezési program egyik támogatója volt, az abc televíziós hálózatnak adott nyilatkozatában közvetve jelezte: eredetileg ezt a programot azért erőltették, mert ettől remélték a leszerelési tárgyalások felújítását. mcfarlane elismerte: ha a szovjetunió vállalta hadászati és egyéb nukleáris támadó fegyvereinek nagyszabású csökkentését, akkor „a hadászati védelmi kezdeményezés eszközeire egyre kevésbé lenne szükség... - vagyis reagan merev ragaszkodása az ürfegyverkezési program korlátozásának elutasításához nem volt megfelelő döntés. a volt elnöki tanácsadó utalt arra, hogy „várhatóan igen sokan, ebben a magatartásban látják majd a reykjaviki megegyezés elmaradásának okát.

hasonlóképpen vélekedett a demokrata párt vezető katonapoliti-^{kai} szakértője, sam nunn szenátor is, aki pedig általában támogatja az amerikai fegyverkezési és ezen belül az ürfegyverkezési programot. a szenátor utalt arra, hogy az ürfegyverkezés megvalósításával kapcsolatban az egyesült államok törvényhozásában már eddig is igen jelentős volt az ellenállás: a képviselőház elutasította, a szenátus pedig csak minimális többséggel volt hajlandó változatlan formában támogatni az ezzel kapcsolatos terveket. a jövőben megtörténhet, hogy a szenátus is reagan ellen fordul ebben a kérdésben. „megvolt a lehetőségünk az egyesült államok ellen irányuló fenyegetés csökkentésére, most viszont arra kényszerülünk, hogy ezer-másfélezer milliárd dolláros költséggel kifejlesszünk egy jelenleg még ismeretlen hatékonyságú, legfeljebb tiz-tizenöt év múlva alkalmazható rendszert, - állapította meg nunn, aki leszögezte: ezek után a törvényhozás nyilván az eddiginél is alaposabb elemzésnek veti alá az ürfegyverkezési terveket. még zbigniew brzezinski, carter elnök volt nemzetbiztonsági tanácsadója is elismerte, hogy reagan ezek után „védekezésre kényszerül, majd, mert sokan vélekednek úgy, hogy az ő ellenállása hiúsította meg a méreteit tekintve példa nélküli fegyverzetkorlátozás lehetőségét.

a különböző televíziós adásokban megszólaltatott személyiségek közül egyedül jack kemp republikánus képviselő, a konzervatív jobboldal egyik lehetséges elnökjelöltje vélekedett egyértelműen úgy, hogy az eredmény elmaradásáért „a szovjetunió felelős... /folyt./

ki/tn nc
07.33 131086 2408

sk0010 4 230 mtik1010

salvador - földrengés után /1.rész/

simárdi tamás, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1986. október 13. /mti/ - a pénteki pusztító salvadori földrengés után vasárnap többször is észleltek károkat nem okozó, ám pánikot és a szorongást továbbra is fenntartó földrengéseket a közép-amerikai ország fővárosában.

a richter-skála szerinti 7,5 fokozatu október 10-i földrengésnek 880 halottja és több mint tízezer sebesültje van - jelentette be vasárnap este a salvadori televízióban josé napoleon duarte államfő. a természeti katasztrófa következtében legalább 150 ezren váltak háttelatlanná. duarte közölte azt is, hogy ezek az adatok bizonyos mértékig módosulhatnak a mentési munkálatok befejezése után.

lár a főváros nagy részén sikerült helyreállítani az áram- és vízszolgáltatást, valamint a telefonösszeköttetést, az utca képe igen szomorú képet fest a megroggyant épületekkel. ezek töltötték köztereken a hétfőre virradó éjszakát is, részben félelemből, ám főleg azért, mert a természeti katasztrófa szinte teljesen lerombolt több szegénynegyedet. lezajlottak az első konfliktusok a fedél nélkül maradt nincstelének és a fegyveres alakulatok között. rendőri erőket vezényeltek ki a város több pontjára, hogy szétjóslassák az utcákat szinte megszálló tömeget, ha a hatósági akció következtében nem is, a csendes, de kitartó eső miatt a szerencsétlenül jártak egy része más tartózkodási hely után nézett.

a város központjában több magasépület romjai között egyelőre folytatódna az elkészenedett mentési munkálatok túlélők fellelése reményében a külföldről - így az egyesült államokból és hollandiából - érkezett felderítő berendezések és kiképzett kutyák segítségével. a mexikóból és panamából különleges mentőalakulatok érkeztek. a nicaraguai kormány egy különgepen orvoscsoportot, ruhát és gyógyszert küldött a bajbajutott szomszédos országba. megérkezett san salvadorba egy nicaraguai küldöttség is fernando cardenal közoktatási miniszter vezetésével, akinek konkrét politikai megbízatása is van. továbbítani fogja salvadorban azokat a leveleket, amelyeket daniel ortega nicaraguai államfő intézett duarte salvadori államfőhöz, valamint a vele szembenálló baloldali erők, a farabundo marti nemzeti felszabadítási front és a forradalmi demokratikus front vezetőinek. /folyt./

sr/bx sa
07.38 131086 2331

kül

- 10 -

1986. 10. 13.

sk0011 4 230 mtik1011

reykjavik - amerikai visszhang /3.rész/

a kormányzati tisztviselők természetesen védték az amerikai magatartást. max kampelman, a genfi tárgyaló küldöttség vezetője és kenneth adelman, a leszerelési és fegyverzetkorlátozási hivatal igazgatója azt mondta, hogy „a szovjet fél mindent, vagy semmit akart, . . . s ezt amerikai részről nem fogadhatták el. más kormányzati tisztviselők viszont - akik ragaszkodtak ahhoz, hogy nevüket ne közöljék - kijelentették: heves hazai és külföldi bírálatra

számítanak.

a reagan-kormány haladéktalan brüsszelbe küldte shultz külügyminisztert, hogy az egyesült államok nato-partnereit tájékoztassa a reykjaviki tárgyalásokról. ugyancsak különmegbízottat küldenek japánba és néhány más országba is.

ki/th nc
07.39 131086 0765

--

sk0012 4 230 mtik1012

salvador - földrengés után /2.rész/

a hagyományoktól eltérően arturo rivera y damas salvadori érsek sem a hat éve dúló polgárháborúról, hanem a szörnyű természeti

csapás utáni szomorú helyzetről szólt elsősorban vasárnapi miséjében, melyet a földrengés után részleges kárt szenvedett katedrális előtt, a szabad ég alatt tartott san salvadorban. az érsek szerint lehetséges, hogy a harmincezret is eléri a sebesültek száma. a beszéd szerint a földrengés mindenekelőtt a nyomornegyedeket érintette; úgy tűnik ugyanakkor - mondta az érsek -, hogy most is a szegényekre jut a legkevesebb figyelem. rivera y damas méltatta, hogy a baloldali erők egyoldalú tüzszünetet hirdettek a földrengés után. „az országnak nemcsak a mostani próbát kell kiállnia, hanem le kell küzdenie egy még nagyobb földrengést, a polgárháború földrengését is, - mutatott rá a salvadori érsek.

sr/bx sa
07.39 131086 0893

--

kül

- 11 -

1986. 10. 13.

sk0013 4 230 mtik1013

frontországok

maputo, 1986. október 13. /mti-afp/ap/reuter/ - az afrikai frontállamok vezetői szerint dél-afrika a háború kiszélesítésére törekszik. angola, botswana, mozambik, tanzánia, zambia és zimbabwe államfői a mozambiki fővárosban vasárnap tartott tanácskozásukon nyilatkozatot fogadtak el az afrika déli részén kialakult helyzetről.

a nyilatkozatban arra hívták fel a figyelmet, hogy pretória csapatokat vont össze a mozambiki és zimbabwei határ mentén. megállapították, hogy dél-afrika a fasizmus és szomszédos népek elleni háború útjára lépett. ezért arra szólították fel a világot: legyen meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy megóvják afrika déli részének békéjét.

az egynapos csúcstalálkozó résztvevői elítélték pretória népei ellen folytatott agresszív politikáját. a maputói nyilatkozat rámutat, hogy a dél-afrikai kormány durván és rendszeresen megsérti mozambikkal és angolával kötött megállapodásait. a frontországok vezetői egyúttal kifejezték azt a reményüket is, hogy malawi a jövőben nem szolgál támaszpontul a mozambik elleni akciókhoz.

di sas
07.49 131086 1117

--

sk0014 4 300 mtik1014

shultz nyilatkozata

brüsszel, 1986. október 13. /reuter/ - george shultz amerikai külügyminiszter reykjavikból brüsszelbe érkezett, ahol hétfőn tájékoztatja a nato illetékeseit a szovjet-amerikai csúcstalálkozó kimeneteléről.

a repülőgépen adott nyilatkozatában az amerikai diplomácia vezetője „bátornak, nevezte reagan elnöknek azt a döntését, hogy elzárkózott gorbacsov nagyarányú fegyverzetkorlátozást indítványozó javaslatának elfogadásától. reagan - mint ismeretes - elutasította, hogy a hadászati fegyverek és az európai közép-hatótávolságu atomfegyverek leszerelése fejében korlátozza a csillagháborús kutatásokat. shultz úgy próbálta magyarázni reagan döntésének logikáját, hogy a csillagháborús programot állította be a szovjet leszerelési javaslatok katalizátoraként. „lerombolná épp azt, ami

segített kialakítani azt /a szovjet ajánlatot/, - hangoztatta, nem válaszolt arra a kérdésre, hogy véleménye szerint miként fogadják majd a nato-szövetségesek a döntést, azt mondta, hogy egy sor területen előrelépés történt, s hogy az egyesült államok „jóhiszeműen”, folytatja a genfi leszerelési tárgyalásokat.

wa sas
08.00 131086 1155

--

sk0015 4 230 mtik1015

reykjavik - szovjet sajtó

váradi emil, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1986. október 13./mti/ - hétfőn reggel valamennyi szovjet lap címlapján számolt be miheil gorbacsov és ronald reagan izlandi találkozásának befejezéséről. a lapok a taszsz tömör közleményét nyomtatták ki, amelyben az áll, hogy az utolsó napon az szkp kb főtitkára és az amerikai elnök két ízben találkozott, s hogy a csúcspont befejeztével miheil gorbacsov sajtókonferencián értékelte a történeteket. a szovjet televízió éjjel egyenesben közvetítette a

sajtókonferenciát, a három órás időeltolódás miatt a lapok már nem tudták hétfői számukba bevenni a sajtóértekezlet anyagát.

vi nc
08.02 131086 0680

--

sk0016 4 230 mtik1016

rizskov varsóba utazott

moszkva, 1986. október 13./mti/ - nyikolaj rizskov, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjet kormány elnöke hétfőn varsóba utazott. a miniszterelnök a lemp központi bizottsága és a lengyel kormány meghívására hivatalos baráti látogatást tesz lengyelországban.

sn nc
08.06 131086 0322

--

sk0017 4 230 mtik1017

reykjavik - japán visszhang

trom andrás, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1986. október 13./mti/ - japán hivatalos körök úgy vélik, hogy a reykjaviki csúcstalálkozón bizonyos előrelépés történt a középtávolságú nukleáris rakéták számának csökkentése tekintetében. ugyanakkor, a kormány főtitkára hétfői sajtótájékoztatóján sajnálattal állapította meg, hogy a reagan-gorbacsov találkozáson nem sikerült megállapodásra jutni olyan meghatározó kérdésben, mint amilyen az egyesült államok csillagháborús programja, tokióban kormánynyilatkozat csak azt követően várható, hogy részletes tájékoztatást kapnak az egyesült államoktól.

nakaszone miniszterelnök ugyanakkor ismételten sikraszállt a csillagháborús programban való japán részvétel mellett, másrészt kifejezte reményét, hogy az szkp kb főtitkára, a következő reagan-gorbacsov találkozó bizonytalan volta ellenére is, eleget tesz a japánba szóló meghívásnak - legkésőbb januárban.

tr/bx nc
08.21 131086 0976

--

sk0018 4 300 mtik1018

alfonsint moszkvába várják

moszkva, 1986. október 13./mti/ - raul alfonsin argentin

köztársasági elnök a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének meghívására hétfőn hivatalos látogatásra moszkvába érkezik.

megfigyelők ezzel kapcsolatban utalnak arra, hogy argentin elnök

nem járt még moszkvában azóta, hogy argentinában felszámolták a katonai hatalmat. dante caputo, a polgári kormányzat külügyminisztere az idén januárban tárgyalt a szovjet fővárosban, hogy előkészítse az elnöki látogatást.

1986. 10. 13.

a pravda és az izvesztija a címlapon közli a vendég fényképét és életrajzát. mindkét lap hangsúlyozza, hogy a szovjetunióban nauri alfonsint latin amerika egyik jeles államférfiának tartják. argentina tagja az atomháborús veszély ellen, a fegyverkezési verseny megfékezése mellett fellépő hatok /argentina, görögország, india, mexikó, svédország és tanzánia/ csoportjának.

vi nc
08.36 131086 0909

-.-

sk0019 4 300 mtik1019

csucstalálkozó - visszhang - 1.

1986. október 13. /ap/reuter/taszsz/

bonn

horst ehmké, a nyugatnémet szociáldemokraták külügyi szóvivője „az emberiség fekete vasárnapjának”, nevezte a reykjaviki kudarcot. az ellenzéki politikus szerint reagan hátralévő elnöki időszakában nem jöhet létre haladás. úgy vélekedett, hogy „négy-hat évet veszítettek...”

volker rühe, a kancellár parlamenti külügyi szóvivője szintén hangsúlyozta, hogy a csucs kudarc volt, s ennek kapcsán csalódottságának adott hangot, bár hangoztatta, hogy „nem esett kétségbe... elismerte, hogy reykjavikban nem sikerült lendületet adni a leszerelési tárgyalásoknak. hozzáfűzte, hogy „a tárgyalások folytatódnak majd, azoknak folytatódnuk kell...”

london

az angol kormány még nem nyilatkozik az izlandi csucstalálkozóról, megvárja george shultz amerikai külügyminiszter hétfőre tervezett brüsszeli tájékoztatását - mondotta egy brit szóvivő. margaret thatcher miniszterelnök szorosan nyomon követte a szovjet-amerikai tárgyalások menetét a külügyminisztérium és a reykjaviki brit nagykövetség révén, de a brüsszeli értekezletig nem várható angol kommentár - tette hozzá a szóvivő. george younger hadügyminiszter egyébként a szovjet-amerikai tárgyalások leszerelési lépéseket megcsillantó szakaszában kedvezően nyilatkozott arról az eshetőségről, hogy csökkentenék az angliában telepített manőverező robotrepülőgépek számát.

1986. 10. 13.

párizs

jean-bernard raimond francia külügyminiszter vasárnap este úgy nyilatkozott, hogy „európa nem hiányzott a reagan-gorbacsov csucstalálkozóról”, - mivel az előkészítő szakaszban washington többször konzultált franciaországgal és a többi szövetséggel.

bécs

az osztrák televízió megfigyelője rámutatott arra, hogy a szovjetunió reykjavikban konkrét csomagtervet javasolt, amelyek minden problémát érintettek. az amerikai visszautasításból kitűnt, hogy washington az sdi-program megvalósítását tervezi, s hogy a jelenlegi kormányzat álláspontja nehéz helyzetet teremtett, ami elégedetlenséget vált ki a szövetségesek és az amerikai választók körében egyaránt. /folyt./

wa sas
08.55 131086 2139

-.-

sk0020 4 230 mtik1020

csucstalálkozó - visszhang - 2.

1986. október 13. /mti/

havanna

az amerikai kormány a stratégiai védelmi kezdeményezéshez való megszállott ragaszkodása ismét elzárta annak a lehetőségét. hogy a két nagyhatalom azonnali haladást érjen el az atomfegyverek csökkentése terén - mutatnak rá a reykjaviki csucstalálkozót elemző első kubai kommentárok. míg a miheil gorbacsov által képviselt álláspont a szovjetunió maximális kompromisszumos készségéről tanuskodott, addig reagan elnök ragaszkodott az egyesült államok jogához, hogy megvalósítsa ürfegyverkezési elképzeléseit - mutatott rá a prensa latina hírügynökség. a híroroda kiemelte az szkp főtitkárának azt a megállapítását, hogy ez az amerikai magatartás nem tükrözi az atomkorszakban immár elengedhetetlen, felelős, ujszerű gondolkodásmódot.

prága

a szovjetunió a megegyezésre való maximális politikai akaratot tett tanuságot a reykjaviki találkozáson, s nem rajta mulott, hogy a tárgyalások nem úgy végződtek, amint azt a világ közvéleménye

elvárta - emelte ki a hétfői rudé právo mihail gorbacsov és ronald reagan tanácskozásáról közölt tudósításában, a lap hangsúlyozta, a szovjet-amerikai párbeszéd folytatódik, s mint az szkp kb főtitkára megerősítette, a szovjetunió kész mindent megtenni a leszerelésért és a béke fenntartásáért.

valamennyi csehszlovák lap hétfőn részletesen beszámolt a reykjavíki munkacsúsról és mihail gorbacsovnak a tárgyalások végeztével tartott késő esti sajtóértekezletéről, a csehszlovák televízió adását megszakítva egyenes közvetítést adott a sajtókonferenciáról, amelynek felvételét hétfőn megismétlik.

sr-gr sas sa
08.59 131086 1657

-.-

sk0021 4 230 mtik1021

reykjavik - ndk, bolgár visszhang

berlin, 1986. október 13. /mti/ - a találkozó tényének és az intenzív párbeszédnek a jelentőségét hangsúlyozzák a hétfői ndk-lapok a gorbacsov-reagan találkozóáról szóló terjedelmes jelentéseikben, ugyanakkor kiemelik, hogy az amerikai félnek az ürfegyverkezési programhoz való ragaszkodása miatt történelmi lehetőséget szalasztottak el az izlandi fővárosban.

a neues deutschland, az nszép központi lapja az szkp kb főtitkárának sajtóértekezletét ismertetve kiemeli, hogy reykjavik megmutatta: van lehetőség megállapodásokat kötni és a párbeszéd folytatásának szükségessége tovább erősödött.

az ndk rádió és televízió állomásai híradásaikban hangsúlyozzák, hogy a konkrét megállapodások elmaradása ellenére a reykjavíki szovjet-amerikai csúcstalálkozó fontos szakasz volt a két nagyhatalom, a kelet és a nyugat kapcsolataiban, hangsúlyozzák, hogy a szovjetunió továbbra is fenntartja nagy jelentőségű javaslatait és kész folytatni a tárgyalásokat.

x x x

szófia, 1986. október 13. /mti/ - „az egyesült államok hibájából nem sikerült kihasználni a történelmi esélyt a nemzetközi biztonság erősítésére,, - állapította meg egyebek között hétfői számának címlapján a rabotniceszko delo, a bkp kb napilapja mihail

gorbacsov és ronald reagan reykjavíki találkozásáról szóló tudósításában.

más bolgár tömegtájékoztató eszközök is részletesen beszámoltak a reykjavíki megbeszélések minden fontosabb mozzanatáról, a bolgár televízió egyes programjában többször is kapcsolódott a bolgár távirati irodát, anonnán a legfrissebb hírügynökségi jelentések ismertetésével tájékoztatták a közvéleményt.

pc-ti/hn

09.34 131086 1747

-.-

sk0022 4 230 mtik1022

reykjavik - Lengyel Lapok

vársó, 1986. október 13. /mti/ - „elszalasztott történelmi lehetőség,, „reagan nem élt az atomfegyverkezés korlátozásának esélyével,, „az amerikaiak merev álláspontja megakadályozta a megállapodást,, - ilyen címekkel tudósítanak a lengyel lapok a vasárnap reykjavikban befejeződött amerikai-szovjet csúcsról.

a trybuna ludu a tárgyalások sikertelenségét abban látja, hogy ronald reagan „a leszerelés reális esélyét feláldozta a csillagháborús tervek oltárán,, „az amerikai kormányzat azért egyezett bele a találkozóba - állapítja meg a zycie warszawy -, mert washington defenzívába került a szovjet kezdeményezésekkel szemben, sajnos azonban a tárgyalásokon kiderült - anogyon mihail gorbacsov vasárnap sajtóértekezletén is megállapította -, reagan üres kézzel érkezett reykjavikba, az a tény, hogy mindkét vezető hajlandó volt egy negyedik találkozóra is az izlandi fővárosban, azt bizonyítja: tisztában vannak az amerikai-szovjet kapcsolatok jelenlegi helyzetével, a politikában azonban a tények számitanak és az ilyen szintű tárgyalásokon elengedhetetlen a másik fél érveinek elfogadása is. az erre irányuló készeég azonban most hiányzott az amerikai félnél.

a lengyel lapok végezetül egyöntetűen megállapítják: reykjavik nem jelentett pozitív fordulatot, de a csúcstalálkozó kudarcra az egész emberiség biztonsága érdekében nem lehet a párbeszéd utolsó állomása.

zse/hn sa
10.05 131086 1441

-.-

sk0023 4 230 mtik1023

rizskov varsóban

varsó, 1986. október 13. /mti/ - a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága és a kormány meghívására hétfőn hivatalos baráti látogatásra varsóba érkezett nykolaj rizskov, az szkp kb pb tagja, a szovjetunió minisztertanácsának elnöke, a szovjet vendéget a varsói repülőtéren zbigniew messner lengyel kormányfő fogadta. a délelőtti folyamán megkezdődtek a szovjet-lengyel kormányfői tárgyalások.

zse/th sa
10.24 131086 0447

-.-

sk0024 4 230 mtik1024

reykjavik - brit visszhang /1.rész/

köves tibor, az mti tudósítója jelenti:

London, 1986. október 13. /mti/ - a brit kormány nem foglal állást, amíg részletesebb beszámolót nem kap a reykjaviki találkozóról - közölte a brit miniszterelnöki hivatal arra a tájékoztatóra utalva, amelyet george shultz amerikai külügyminiszter a hétfői nap folyamán tart brüsszelben a nato-tagállamok képviselői számára.

dr. david owen a szociáldemokrata párt vezére „mélységes csalódottságának„ adott hangot, denzil davies, a munkáspárti „árnyékkormány„ hadügyi szóvivője kijelentette: „komoly következményekkel járó tragikus fejlemény, hogy a tárgyalások eredménytelenek maradtak, különösen súlyos, hogy a csillagháborus tervek miatt jutottak zsákutcaba,,.

szinte egybehangzóan ugyanezt emelik ki főcimeikben a hétfő reggeli lapok is: „a csucs a csillagháborus zsákutca miatt kudarcot vallott„ /the times/, „a csucs kudarcoccal végződött - a maratoni tárgyalások az egyesült államok csillagháboruja miatt feneklettek meg„ /the daily telegraph/, „a csillagháboru, kudarcra ítélte a tárgyalásokat„ /financial times/, „a csucs a csillagháboru miatt omlott össze„ /the guardian/.

a hétfői brit lapok érdemben még nem kommentálják a gorbacsov-reagan találkozó kimenetelét, reykjavikba kiküldött tudósítók tényszerű jelentéseit közlik, amelyekben az elejtett

eg

kommentáló megjegyzések nyugtalanságot fejeznek ki a kelet-nyugati kapcsolatok jövőjét illetően. valamennyien idézik shultz külügyminiszter kijelentését, amely szerint „nagyon közel voltak a megállapodáshoz,, , továbbá minail gorbacsov szavait: „zsákutcaba kerültünk, s az egyesült államok juttatta zsákutca a fegyverzetkorlátozás ügyét,,.

a the times kiemeli: „miután reagan elnök nem volt hajlandó engedményt tenni az sdi kutatási programját illetően, kevés az esélye annak, hogy a következő hónapokban sor kerülhet az újabb csucsértekezletre,,. /folyt./

kt/bx nc
11.18 131086 1965

-.-

sk0025 4 230 mtik1025

reykjavik - brit visszhang /2.rész/

a brit üzleti körök szócsöve, a financial times tudósító szerint „a reykjaviki sikertelenség jelentősen visszavethet, a kelet-nyugati kapcsolatokat. kérdéssé vált a genti szovjet-amerikai tárgyalások jövője is. a kudarc komoly politikai problémákat okozhat reagan elnöknek,,. a daily mirror tudósítója rámutat: „a csucsszintű megbeszélések összeomlásának oka az hogy reagan elnök nem volt hajlandó lemondani csillagháborus programjáról /az sdi-ról/, amelynek révén fegyvereket juttatnának a világűrbe. ez tette lehetetlenné egy olyan megállapodás létrejöttét, amelynek nyomán nagy-britannia és más európai országok megszabadulhattak volna a középhatósugaru nukleáris fegyverektől, köztük a cirkáló rakétáktól,,.

kt/bx nc
11.19 131086 0783

eg

sk0026 4 230 mtik1026

reykjavik - nato - shultz

fábián ferenc, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1986. október 13. /mti/ - a nato brüsszeli központjában hétfő reggel összeült az észak-atlanti tanács, a nato-tagországok állandó képviselőinek testülete, amelynek soron kívüli tanácskozására ezuttal több tagország /az nszk, belgium, olaszország, izland, norvégia/ külügyminisztere is brüsszelbe érkezett.

az észak-atlanti tanács meghallgatja a reykjavikból ideérkezett george shultz beszámolóját, illetve - ahogyan a belga rádió kommentátora fogalmazott - „magyarázatát arról, miért hiúsult meg a megállapodás.„, a rádió kommentátora hozzáfűzte, hogy az észak-atlanti tanács eddig hivatalosan még nem foglalt állást az sdi-t, az amerikai csillagháborús programot illetően.

a nato-hoz közelálló belga lapok hétfő reggel a reykjaviki találkozóról beszámolva kiábrándultságuknak adnak hangot. csalódottságuk annál nagyobb, mivel a tárgyalófelek között az európai középhatótávú rakéták csökkentéséről - ez foglalkoztatja elsősorban a nato európai tagországait - olyan megállapodás körvonalai bontakoztak ki, amely - írja kommentárjában henri simonet volt belga külügyminiszter a la libre belgique-ben - „döntő fontosságú az európai tagországok számára, rendkívüli kihatással lehetne belpolitikájukra is.„

ff/bx nc

11.31 131086 1334

sk0027 4 230 mtik1027

reykjavik - olasz visszhang

garzó ferenc, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1986. október 13. /mti/ - a hétfői olasz sajtó nagy része úgy véli, hogy a reykjaviki csucs kudarc volt ugyan, de nem okozott törést a két nagyhatalom párbeszédében.

az olasz napilapok nem rejtik véka alá, hogy a várakozáshoz képest csalódást okozott a megegyezés nélkül végződött reykjaviki találkozó. ezt tükrözik a címek: „az úrpajzs eltorlaszolta a megegyezés útját.„ - írja a corriere della sera, de az olasz kommunisták lapja, a l'unita is sajnálattal állapítja meg: hideg zuhany volt a tárgyalások eredménytelensége.

a borús hangulat azonban nem párosul a reménytelenség érzésével, sőt az ansa olasz hírügynökség hétfői elemző anyagában leszögezi: igaz, hogy a felek még a találkozó jellegének minősítésében sem tudtak megegyezni, de nem következett be törés a két nagyhatalom párbeszédében, vagyis, mindkét fél nyitva hagyta az ajtót a megegyezés előtt. az il tempo, az egyik legtekintélyesebb polgári napilap is csupán „elszalasztott alkalomnak.„ minősíti a csucstalálkozót, hozzáfűzve, hogy az eredménytelenség még nem jelenti egy új hidegháború beköszöntét. a két nagyhatalom továbbra is „párbeszédre van ítélve.„ - írja a lap.

gf/so nc

12.43 131086 1263

sk0028 4 230 mtik1028

reykjavik - összegezés /1. rész/

pirityi sándor, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

reykjavik, 1986. október 13. /mti/ - reykjavik bucsut vett a kétnapos szovjet-amerikai munkatalálkozó részvevőitől. a csucstalálkozó után szinte órák alatt kiürült a nemzetközi sajtóközpont, amely óriási nyüzsgéssel, szertelen várakozásokkal kísérte mihaíl gorbacsov és ronald reagan megbeszéléseit. a hírzárlat sem a vérmes jóslatokat, sem a találkozó sikertelenségét nem tudta megakadályozni.

Jóllehet Reykjavíkban általános vélemény, hogy most a felelősség elosztásának időszaka következik, Mihail Gorbacsov vasárnap esti másfél órás sajtóértekezlete világossá tette a felek pozícióját, egyebek között azt, hogy az amerikai elnök kezét Reykjavíkban is megkötötte az amerikai katonai-ipari komplexum.

A szovjet fél megtette a maximumot: szinte az amerikai javaslatokat tette a tárgyalóasztalra, hogy az Egyesült Államok ne térhessen ki a megegyezés elől. hozzájárult a hadászati támadó fegyverrendszerek ötven százalékos csökkentéséhez, a közephatótávolságú fegyverrendszerek vonalán Európában az amerikai úgynevezett nulla megoldáshoz, lehetőséget kínált a fegyverrendszerek ázsiai vontozásainak megtárgyalására, elfogadta a harcászati-hadműveleti rakéták befagyasztásának gondolatát, eltekintett a brit és francia nukleáris erő bármilyen tekintetbe vételétől, beleegyezését adta a nyugat bármilyen ellenőrzési igényének teljesítéséhez, ha az atom- és rakétafegyverzet radikális csökkentésre kerül.

Szovjet részről egyetlen dolgot igényeltek: Legyen biztosíték legalább a következő tíz évben arra, hogy ezt a folyamatot nem zavarják meg amerikai katonai előnyserzési törekvések, nem lesz olyan amerikai technológiai áttörés, amelyet Washington azonnal a hadászati stabilitás megbontására, saját fölényének kiterjesztésére használ fel. /folyt./

pi/jp nc
12.59 131086 1886

-. -

sk0029 4 230 mtik1029

reykjavik - összegezés /2. rész/

a kulcskérdés ilyen módon az űrfegyverkezés, illetve annak megakadályozása lett. az Egyesült Államok Reykjavíkban hozzájárult, hogy tíz évig nem állít rendszerbe kozmikus rakétaelhárító fegyvereket. ez gyakorlatilag másfelől azt jelentette, hogy szabad kezet igényelt magának nemcsak a fegyverrendszerek kutatására és kifejlesztésére, hanem valószínű kipróbálására is.

minthogy a hadászati védelmi fegyverrendszerek a megtörtént válaszcsoport kivédésére is szolgálhatnak, a hadászati elsőcsapás büntetlenségének is eszközei - tehát a támadás biztosítását szolgálják, a győzelem lehetőségét hivatottak az amerikai vezetés számára visszahozni katonailag, a nyomásgyakorlás lehetőségét politikailag.

Um

Reykjavíkban Mihail Gorbacsov azt indítványozta, hogy a felek tíz évre mondjanak le a rakétavédelmi rendszerek korlátozásáról szóló 1972-es szovjet-amerikai szerződés egyoldalú felmondásának jogáról. ez a szerződés nincs határidőhöz kötve, mindkét fél ratifikálta, és szabályosan hatályba lépett. szovjet részről a szerződés szellemében ragaszkodtak ahhoz, hogy az amerikai rakétaelhárítási munkálatok kozmikus területén a laboratóriumok falai jelentsék a határt, vagyis nemcsak rendszerbe állításra, hanem lényeges kipróbálásra se kerüljön sor. ezt Ronald Reagan határozottan és egyértelműen visszautasította, amiből szovjet részről arra következtettek, hogy az Egyesült Államok a radikális fegyverzetcsökkentés évtizedét döntő katonai fölényserzésre akarja felhasználni.

minthogy a fegyverzetcsökkentésnek a katonai egyensúly mind alacsonyabb szintjén kell megvalósulnia, illetve a fegyverzetcsökkentés nem szolgálhat a katonai erőviszonyok későbbi megváltoztatását célzó erőfeszítések leplezésére, az izlandi csúcstalálkozót az amerikai fél egyértelműen sikertelenségre kárhoztatta.

minthogy a genfi szovjet-amerikai tárgyalások három témakörében meggyőződés a megállapodás, az atomkísérletek tárgyában sem lehetett a mérsékelt közeledést megegyezéssé érlelni.

természetesen egy washingtoni érdemi csúcstalálkozó sikertelensége sokkal nagyobb mértékben visszavetette volna a nemzetközi kapcsolatok rendszerét, mint ahogyan ezt a Reykjavíki munkatalálkozó tette. Mihail Gorbacsov nem zárta ki a párbeszéd folytatásának lehetőségét, a dolgok új szemléletére hívta fel az amerikai vezetést, sőt későbbi megállapodások lehetőségére is utalt. /folyt./

pi/jp nc
13.07 131086 2431

Um

-. -

1986. 10. 13.

sk0030 4 230 mtik1030

reykjavik - összegezés /3. rész/

ronald reagan első reagálásában szintén nem rekesztette ki a továbblépést, de mindkét fél nem csökkenő biztonsága - a jelenben és a jövőben - a szovjet-amerikai viszony, az egész kelet-nyugati kapcsolatrendszer változatlan alapkövetelménye marad.

pi/jp nc
13.09 131086 0309

-.-

sk0031 4 230 mtik1031

pfsz vb-ülés

bagdad, 1986. október 13. /tanjug/kuna/ - a palesztin mozgalom jövőjével és a libanoni menekülttáborok helyzetével foglalkozott a palesztinai felszabadítási szervezet /asszer arafat elnökletével megtartott kétnapos ülése, amely vasárnap este ért véget bagdadban.

az ülésről kiadott közlemény vádolja az egyesült államokat, mivel nyíltan szembeállítja egymással a közel-keleti rendezésben érdekelt feleket, és támogatja izraelnek a megszállt területekre vonatkozó „rendezési elképzeléseit”. a közlemény hangsúlyozza: minden szükséges intézkedés megtörtént a palesztin menekülttáborok lakóinak védelmére, s a palesztinok nem mondanak le a fegyveres ellenállás eszközéről sem.

a pfsz kuvaiti irodájának az ülésről kiadott közleménye rámutat, hogy izrael „veszélyes összeesküvést”, sző, amikor a megszállt területeken élő palesztinokkal kapcsolatait „normalizálására”, törekszik. ennek jegyében nevezett ki nemrégiben - az egyesült államok és jordánia támogatásával - arab polgármestereket három város élére a szóban forgó területeken - mutat rá a közlemény.

a vb-ülésről kiadott dokumentum röviden foglalkozik azokkal az erőfeszítésekkel, amelyek a kétnapos tanácskozáson a mozgalom egységének helyreállítását célozták.

bm ai
13.18 131086 1276

-.-

1986. 10. 13.

sk0032 4 300 mtik1032

gorbacsov - teljes 1. blokk /1-2-3. cs/

reykjavik, 1986. október 13. /taszsz/ - mihail gorbacsov vasárnap esti reykjaviki sajtókonferenciájának teljes szövege:

jóestét, hölgyeim és uraim, elvtársak! Üdvözlöm valamennyiüket.

csaknem egy óra telt el azóta, hogy befejeződött találkozőm reagan urral, az egyesült államok elnökével. egy kissé tovább tartott, mint ahogy terveztük. ezt a munka követelte meg, s szeretnék elnézést kérni önöktől, hogy nem jöhettem el a sajtóértekezletre a kitűzött időpontban.

önök előtt már ismeretes, hogy a találkozőt a szovjet vezetés kezdeményezte. természetesen, nem kerülhetett volna rá sor, ha reagan ur nem járult volna hozzá. éppen ezért én azt mondanám, hogy közös elhatározásunk volt megtartani ezt a találkozőt.

most befejeződött ez a találkoző. néha azt mondják, hogy közelről nézve elsikkad a lényeg. épp most érkeztem a találkozőról, amelynek különösen az utolsó szakaszt forró viták jellemezték. s én még mindig e viták hatása alatt állok. ennek ellenére igyekszem már most nemcsak megosztani önökkel benyomásaimat, hanem eligazodni abban, hogy mi is történt. s mégis, ezek csak az első benyomások, az első értékelések, az első elemzések lesznek. még majd alaposabb értékelésnek kell alávetnünk az egész találkozőt.

nagyjelentőségű találkoző volt, s ezt önök is érezni fogják, amikor ismertetni fogom tartalmát, azokat a problémákat, amelyek ezen a találkozőn nagyon széleskörű, nagyon intenzív, nagyon is energikus vita tárgyát képezték.

a találkoző légköre baráti volt. lehetőségünk volt arra, hogy szabadon és korlátok nélkül kifejtjük nézeteinket. ez lehetővé tette, hogy elmélyültebben értelmezzük a világpolitika, a kétoldalú kapcsolatok több nagyjelentőségű problémáját, s elsősorban azokat a kérdéseket, amelyek az egész világközvélemény figyelmének középpontjában állnak: a háboru és béke, a nukleáris fegyverkezési hajsza beszüntetésének kérdéseit, egyszóval, a témakört érintő kérdések egész komplexumát.

mielőtt közvetlenül rátérnék magának a találkozőnak, a viták tartalmának, a felek javaslatainak és a megbeszélések eredményének a jellemzésére, szeretném elmondani önöknek, miért is kezdeményeztük a reykjaviki találkoző megtartását. rendszeresen olvasom a világsajtót, s ezekben a napokban láttam, milyen nagy visszhangot keltett a megtartásáról szóló bejelentés. /folyt./

sy fl

13.21 131086 2397

1986. 10. 13.

sk0033 4 300 mtik1033

gorbacsov-teljes 1. blokk /4-5 cs./

ennek kapcsán nagyon sok kijelentést címeztek az szkp kb főtitkárának és az egyesült államok elnökének is, felvetették azt, hogy nem elcsúszott-e, szükség van-e egy ilyen találkozóra, ki kinek engedett, ki kit játszott ki és így tovább. de tudják, az az indíték, amely kiindulási pontul szolgált a reagan elnöknek tett, a nialadéktalan találkozóra vonatkozó javaslatunkhoz, és döntése, hogy kedvező választ adott erre a meghívásra, nagyon jelentőségű.

most szeretnék visszatérni genfhez, amikor is először találkoztunk. nagyon jelentős párbeszéd volt, s most, miután nem kevés idő telt el, változatlanul ugyanúgy értékeljük ezt a genfi találkozót. akkor, ha emlékeznek rá, elismertük, hogy a szovjetunió és az amerikai egyesült államok megkülönböztetett felelősséget visel a béke megőrzéséért, és közösen kijelentettük, hogy semmi esetre sem szabad kirobbantani a nukleáris háborút, és hogy annak nem lehetnek győztesei. ennek elismerése hatalmas jelentőségű. bejelentettük azt is, hogy egyik fél sem törekszik a katonai fölény megszerzésére.

ez ugyancsak nagyon fontos megállapítás.

genf óta csaknem egy év telt el. a szovjet vezetés hű maradt azokhoz a kötelezettségekhez, amelyeket ott magára vállalt. genfből visszatérve meghosszabbítottuk moratóriumunkat: eredetileg ez év január 1-ig volt érvényes. már 14 hónapja csend uralkodik kísérleti terepeinken - hát nem azt bizonyítja ez, hogy elköteleztük magunkat a genfi megállapodások iránt, hogy felelősséggel viseltetünk a béke sorsáért? ezek mind nem könnyű döntések, ha figyelembe vesszük, hogy ezzel egyidőben folytatódott, s most is tartanak a robbantások nevadában. január 15-én nagyszabású javaslatot tettünk, amelyben előterjesztettük a nukleáris fegyverzet megszüntetésének programját évszázadunk végéig.

ez év júniusában a varsói szerződés államai jelentős, átfogó programot terjesztettek elő a hagyományos fegyverzet és a fegyveres erők nagyszabású csökkentésére Európában. ez ugyancsak komoly lépés, figyelembe véve a nyugat-európai és az egyesült államok által hangoztatott aggodalmakat./folyt./

sy fl

13.22 131086 2145

-.-

1986. 10. 13.

sk0034 4 230 mtik1034

gorbacsov-teljes 2. blokk /1-3. csaszty/

a csernobili tragédia tanulságait is levonva, javasoltuk a nemzetközi atomenergia ügynökség rendkívüli bécsi ülészakát. erre sor került, és önök ismerik eredményeit, amelyek sokatígérők. jelenleg van egy olyan nemzetközi mechanizmusunk, amely lehetővé teszi az atomenergetika biztonságával összefüggő számos fontos kérdés megoldását.

más szavakkal - s úgy vélem nem túlzok, ha politikánkat így értékelem, hiszen tényekről, nem pusztán szándékokról beszélek - az elmúlt időszakban mindent megtettünk annak érdekében, hogy az atomkorban elősegítsük az újfajta gondolkodásmód kialakítását. elégedetten állapítjuk meg, hogy az új gondolkodásmód csirái kihajtottak, többek között Európában is. ez megmutatkozott többek között a stockholmi értekezlet sikerében is.

ezzel be is fejezném azoknak a konkrét lépéseknek felsorolását, amelyeket reagan elnökkel genfben kötött megállapodásaink szellemében és betűi szerinti tettünk. azt hiszem, maguk a tények is lehetővé teszik az önök számára, hogy értékeljék a genfi megállapodásokhoz való hozzáállásunk komolyságát.

akkor miért volt szükség mégis a reykjaviki találkozóra, mi váltotta ki erre vonatkozó javaslatunkat?

arról van szó, hogy a nemzetközi helyzetben bekövetkező jelentős változásokhoz fűződő reményeink a genfi találkozót követően hamarosan halványulni kezdtek, úgy vélem, nem alaptalanul. a szovjet-amerikai tárgyalásokon nagyon sok minden, talán a kelleténél is több minden elhangzott, a különféle javaslatok 50-100 változata vetődött fel, amit meg is említettem az elnöknek. már önmagában ez is megkérdőjelezi az ott folyó vita gyümölcsöző jellegét.

ha egy-kettő, esetleg három variáció lenne, az módot nyújtana a vita leszűkítésére, az utíkeresés összpontosítására néhány fontosabb irányra. így számíthatnánk arra, hogy a kutatások végül is konkrét megállapodásokhoz, a kormányoknak szánt javaslatokhoz vezetnének... de semmi ilyesmi nem történik genfben, ámbar ott a világpolitika fő kérdéseiről folyik a vita. ezek a tárgyalások az utóbbi időben, egyszerűen fogalmazva, üresjáratban mennek, gyakorlatilag zsákutcába jutottak. a fegyverkezési verseny nem szűnt meg, és egyre világosabban látható, hogy olyan határhoz közelít, amelyen túl már elkerülhetetlen a versengés újabb szakasza, az azzal járó beláthatatlan katonai és politikai következményekkel együtt.

N

1986.10.13.

nagyszabású javaslataink, melyekről az imént szóltam, széles körű visszhangra találtak a világközvélemény részéről. nem találtak viszont a szükséges megértésre az amerikai kormányzatnál. /folyt./

di fl

13.38 131086 2608

-.-

sk0035 4 230 mtik1035

gorbacsov-teljes 2. blokk/4. csaszty/

a helyzet romlott, világszerte ismét nő az aggodalom. azt hiszem nem túlzok, ha azt mondom, és ezt önök is tanúsíthatják, hogy a világ forrong. a világ forrong, és olyan politikai akaratot, eltökéltséget követel minden ország, mindenekelőtt a nagyhatalmak, a szovjetunió és az egyesült államok vezetőitől, amelyek képesek megállítani a veszélyes irányzatokat.

tehát valami olyat kell tenni, ami megtöri az események ilyen menetét. arra a megállapításra jutottunk: új ösztönzés, erőteljes ösztönzés szükségeltetik ahhoz, hogy a folyamatok megfelelő irányt vegyenek. ilyen lendület csak a szovjetunió és az egyesült államok vezetőitől eredhet. éppen ezért, reagan elnök július 25-i levelére válaszolva döntöttem a mielőbbi találkozó mellett. azt írtam: a helyzet olyan, hogy félre kell tennünk egy-két napra minden egyéb, és haladéktalanul meg kell tartani a találkozót. /folyt./

di fl

13.42 131086 0943

-.-

1986.10.13.

sk0036 4 230 mtik1038

reykjavik - francia visszhang

párizs, 1986. október 13. /mti/ - a francia sajtó nem egyöntetűen értékeli a reykjavikban történeteket. egyedül a nagy jobboldali lap, a le figaro örül a „kudarcnak”, mert arra számít, hogy ennek következtében az amerikaiak megvalósíthatják ürvédelmi programjukat, és újra katonai fölénybe kerülnek a szovjetunióval szemben.

a le quotidien de paris úgy látja, hogy a kudarc nyilvános bejelentése sem takarhatja el, mennyi mindenben közös álláspontja van reagannek és gorbacsovnak: csökkenteni kell a hadászati és a közepes hatótávolságú fegyvereket. „márpedig talán a felfogások eme közössége a legfontosabb. a rakéták ugyanis léteznek, míg a csillagok háborúja pillanatnyilag csak egy tudományos-fantasztikus film forgatókönyve.” a lap szerint tehát nincs kizárva, hogy igazi haladás történt reykjavikban. ha viszont nem, a kudarc tényleges, az „elég bosszantó, de hát elvégre negyven éve ezzel élünk...”

a libération figyelemre méltónak tartja, hogy az amerikaiak nem haboztak magukra vállalni a felelősséget a kudarcért. „reagan mondott nemet. elutasította a kilátásban lévő megállapodásokat, hogy biztosítsa /vitatott/ csillagháborús programjának jövőjét...” a le parisien libéré azt emeli ki, hogy semmi kézzelfogható eredmény nem született, a két vezető mégis mosolyogva bucsuzott egymástól, nyilván „elégedetten azzal, hogy egyik sem engedett. ez is egy módja a csalódás leplezésének, - véli a párizsi lap.

a francia politikai életből elsőként claude estier, az ellenzéki szocialista párt titkára reagált: az europe 1 rádióknak nyilatkozva rossz hírnek nevezte a reykjaviki kudarcot és hozzátette, hogy az „reagan elnök makacosságának tulajdonítható, amellyel folytatni akarja az sdi megvalósítását. azt hiszem, hogy attól a pillanattól fogva, hogy az elnök megkötötte magát az sdi folytatása mellett, nyilvánvaló volt, hogy kudarc felé haladunk, mert a szovjetek nem fogadják el ezt a helyzetet. nem is jöhet létre megállapodás a két nagy között, csak akkor, ha fennáll az erők egyensúlya, márpedig az sdi ezt az oroszok rovására felbillenti, amit ők sohasem fogadnak el...”

Lb/hn ai

14.00 131086 2162

-.-

sk0037 4 230 mtik1040

gorbacsov-teljes 3. blokk /1-2-3. csaszty/

a levelet sevardnadze elvtárs adta át az elnöknek.

ime, e rendkívül fontos találkozó most létrejött. feltételeztük, hogy kimenetelétől sok minden függ majd, és természetesen nem jöttünk üres kézzel.

mit hoztunk reykjavikba? nagyszabású javaslatok egész csomagját, amelyek, ha elfogadásra kerültek volna, egészen rövid idő alatt - úgy mondanám - fordulatot hoztak volna a nukleáris leszerelésért vívott harc minden területén, és valóban elhárították volna az atomháború veszélyét. Lehetőséget nyújtottak volna arra, hogy elinduljunk a nukleáris fegyverektől mentes világ irányába.

javasoltam az elnöknek, hogy itt, rögtön reykjavikban adjunk kötelező megbízást külügyminisztereinknek és a megfelelő intézményeknek három olyan megállapodás tervezetének előkészítésére, amelyeket aztán egyesült államokbeli látogatásom idején írtunk volna alá.

az első, a stratégiai fegyverzettről szóló. legalább ötven százalékos csökkentést indítványoz, méghozzá azzal a megfontolással, hogy már az évszázad végére felszámoljuk e legpusztítóbb fegyverfajtát. abból indultunk ki, hogy a világ valóban nagyszabású lépéseket, nagymérvű csökkentéseket vár, nem pedig a közvéleményt ideig-óráig megnyugtató kozmetikázását. eljött az idő, amikor valóban bátor, felelősségteljes lépésekre van szükség a világ, így a szovjetunió és az egyesült államok népeinek érdekében is.

természetesen a hadászati fegyverekről szóló megállapodástervezet kidolgozásával megbízotti szovjet és amerikai küldöttségeknek jól és tisztességesen ki kellett volna egyensúlyozniuk a történelmileg kialakult szerkezet csökkentését. ugyanarról a hármadról van szó, amelyet még a salt-ii. kidolgozása idején jelöltek ki. amikor azonban az elnökkel hozzáfogtunk a kérdés megvitatásához, a részünkre adott válaszból ismét előhozták mindazt, ami a genfi tárgyalásokon szerepel, a szinteket, alszinteket, egyszóval a matematikát, és mindezt azért, hogy elkendőzzék a kérdés lényegét, akkor a következő pontosítással álltunk elő: a hadászati támadó fegyverzet minden elemét csökkentjük a felére: a szárazföldi telepítésű hadászati rakétákat, a tengeralattjáróról indítható hadászati rakétákat és a hadászati bombázókat.

az amerikai küldöttség ezzel egyetértett. ilyen módon megállapodtunk egy nagy jelentőségű kérdésben. /folyt./

di fl

14.08 131086 2357

sk0038 4 230 mtik1041

gorbacsov teljes 3. blokk /4-5. cs./

arra is felhívám a figyelmüket, hogy ezen a téren komoly engedményeket tettünk.

azután következett az ázsiaért érzett aggodalom. mi itt is kompromisszumot ajánlottunk: ülünk le azonnal tárgyalni, tisztázzuk az igényeket és találjunk megoldást. tudtuk, hogy elkerülhetetlenül fel fog vetődni az 1000 kilométernél kisebb hatótávolságú rakéták kérdése. e kérdésben is megtettük a magunk javaslatát: befagyasztjuk e rakéták számát, és tárgyalásokat kezdünk sorsukról.

ilyen nagyszabású intézkedéseket akartunk tenni. nekem úgy tűnik, hogy az amerikaiakat ez váratlanul érte, a vitát azonban élezték, s nyíltan kijelentették, hogy nekik nem felel meg rakéták kivonása Európából. ismét megpróbálták rávenni bennünket a közbülső megoldásra. mi azonban ragaszkodtunk ahhoz, hogy Európát teljesen meg kell szabadítani a szovjet és amerikai középhatótávolságú rakétáktól.

minden bizonnyal önök is emlékeznek arra, hogy amikor genfben a hadászati fegyverek 50 százalékos csökkentését javasoltuk, ebbe beleszámítottuk a közép-hatótávolságú rakétákat is, minthogy ezek is elérik területünket. most erről a követelésünkről lemondtunk, és levettük a napirendről az előretolt állomásoztatású eszközök kérdését is.

ezeknek a nagymérvű engedményeknek köszönhetően jött létre reykjavikban egyetértés a hadászati fegyverek csökkentéséről.

második javaslatunk a közép-hatótávolságú rakétákra vonatkozott. javasoltuk, hogy adjunk megbízást az e fegyverfajtákról kötendő megállapodás előkészítésére is. mégpedig úgy, hogy lemondunk az eddig megvitatott összes variációról - a közbülső és ideiglenes megoldásról stb. -, és visszatérünk a korábbi amerikai javaslatához, nevezetesen az Európában állomásozó szovjet és amerikai középhatótávolságú rakéták teljes megsemmisítéséhez. genfi javaslatainktól eltérően ezúttal teljesen figyelmen kívül hagytuk a francia és brit atomerőt. nyilván megértik, milyen nagy engedmény volt ez részünkről. ez a két ország az egyesült államok szövetségese, és olyan nukleáris potenciállal rendelkezik, amely növekszik és tökéletesedik. azzal is tökéletesen tisztában vagyunk, hogy egész katonai tevékenységüket egyeztetik a nato keretein belül. ennek ellenére, mi ezt az akadályt is elhárítottuk a megállapodás utjából. /folyt./

di fl

14.20 131086 2332

sk0037 4 230 mtik1040

gorbacsov-teljes 3. blokk /1-2-3. osaszty/

a levelet sevardnadze elvtárs adta át az elnöknek.

ime, e rendkívül fontos találkozó most létrejött. feltételeztük, hogy kimenetelétől sok minden függ majd, és természetesen nem jöttünk üres kézzel.

mit hoztunk nekikjavikba? nagyszabású javaslatok egész csomagját, amelyek, ha elfogadásra kerültek volna, egészen rövid idő alatt - úgy mondanám - fordulatot hoztak volna a nukleáris leszerelésért vívott harc minden területén, és valóban elhárították volna az atomháború veszélyét. Lehetőséget nyújtottak volna arra, hogy elinduljunk a nukleáris fegyverektől mentes világ irányába.

javasoltam az elnöknek, hogy itt, rögtön, nekikjavikban adjunk kötelező megbízást külügyminisztereinknek és a megfelelő intézményeknek három olyan megállapodás tervezetének előkészítésére, amelyeket aztán egyesült államokbeli látogatásom idején írtunk volna alá.

az első, a stratégiai fegyverzettről szóló. Legalább ötven százalékos csökkentést indítványoz, méghozzá azzal a megfontolással, hogy már az évszázad végére felszámoljuk a legpusztítóbb fegyverfajtát. abból indultunk ki, hogy a világ valóban nagyszabású lépéseket, nagymérvű csökkentéseket vár, nem pedig a közvéleményt ideig-óráig megnyugtató kozmetikázását. eljött az idő, amikor valóban bátor, felelősségteljes lépésekre van szükség a világ, így a szovjetunió és az egyesült államok népeinek érdekében is.

természetesen a hadászati fegyverekről szóló megállapodástervezet kidolgozásával megbízott szovjet és amerikai küldöttségeknek jól és tisztességesen ki kellett volna egyensúlyozniuk a történelmileg kialakult szerkezet csökkentését, ugyanarról a hármadról van szó, amelyet még a salt-ii kidolgozása idején jelöltek ki. amikor azonban az elnökkel hozzáfogtunk a kérdés megvitatásához, a részünkre adott válaszban ismét előhozták mindazt, ami a genfi tárgyalásokon szerepel, a szinteket, alszinteket, egyszóval a matematikát, és mindezt azért, hogy elkendőzzék a kérdés lényegét. akkor a következő pontosítással álltunk elő: a hadászati támadó fegyverzet minden elemét csökkentjük a felére: a szárazföldi telepítésű hadászati rakétákat, a tengeralattjáróról indítható hadászati rakétákat és a hadászati bombázókat.

az amerikai küldöttség ezzel egyetértett. ilyen módon megállapodtunk egy nagy jelentőségű kérdésben. /folyt./

di fl

14.08 131086 2357

sk0038 4 230 mtik1041

gorbacsov teljes 3. blokk /4-5. cs./

arra is felhívám a figyelmüket, hogy ezen a téren komoly engedményeket tettünk.

azután következett az ázsiaiért érzett aggodalom. mi itt is kompromisszumot ajánlottunk: ülünk le azonnal tárgyalni, tisztázzuk az igényeket és találjunk megoldást. tudtuk, hogy elkerülhetetlenül fel fog vetődni az 1000 kilométernél kisebb hatótávolságú rakéták kérdése. e kérdésben is megtettük a magunk javaslatát: befagyasztjuk e rakéták számát, és tárgyalásokat kezdünk sorsukról.

ilyen nagyszabású intézkedéseket akartunk tenni. nekem úgy tűnik, hogy az amerikaiakat ez váratlanul érte, a vitát azonban élezték, s nyíltan kijelentették, hogy nekik nem felel meg rakétaik kivonása Európából. ismét megpróbálták rávenni bennünket a közbülső megoldásra. mi azonban ragaszkodtunk ahhoz, hogy Európát teljesen meg kell szabadítani a szovjet és amerikai középhatótávolságú rakétáktól.

minden bizonnyal önök is emlékeznek arra, hogy amikor genfben a hadászati fegyverek 50 százalékos csökkentését javasoltuk, ebbe beleszámítottuk a közép-hatótávolságú rakétákat is, minthogy ezek is elérik területünket. most erről a követelésünkről lemondtunk, és levettük a napirendről az előretolt állomásoztatású eszközök kérdését is.

ezeknek a nagymérvű engedményeknek köszönhetően jött létre nekikjavikban egyetértés a hadászati fegyverek csökkentéséről.

második javaslatunk a közép-hatótávolságú rakétákra vonatkozott. javasoltuk, hogy adjunk megbízást az e fegyverfajtákról kötendő megállapodás előkészítésére is. mégpedig úgy, hogy lemondunk az eddig megvitatott összes variációról - a közbülső és ideiglenes megoldásról stb. -, és visszatérünk a korábbi amerikai javaslathoz, nevezetesen az Európában állomásozó szovjet és amerikai közép-hatótávolságú rakéták teljes megsemmisítéséhez. genfi javaslatainktól eltérően ezuttal teljesen figyelmen kívül hagytuk a francia és brit atomerőt. nyilván megértik, milyen nagy engedmény volt ez részünkről. ez a két ország az egyesült államok szövetségese, és olyan nukleáris potenciállal rendelkezik, amely növekszik és tökéletesedik. azzal is tökéletesen tisztában vagyunk, hogy egész katonai tevékenységüket egyeztetik a nato keretein belül. ennek ellenére, mi ezt az akadályt is elhárítottuk a megállapodás utjából. /folyt./

di fl

14.20 131086 2332

sk0039 4 300 mtik1042

gorbacsov-teljes 4. blokk /1-2-3. cs./

a kérdésről folytatott vita során felhívtuk az egyesült államok elnökének figyelmét arra, hogy a jelek szerint megtagadja saját gyermekét, a „nulla megoldást”, amelyet annak idején oly állhatatosan javasolt. most pedig mi elébe mentünk ennek a javaslatnak.

a vita a mai napig folytatódott, neves vita volt, s úgy döntöttünk, hogy még egy lépést teszünk feléjük: kijelentettük, amennyiben az amerikai és szovjet rakétákat felszámolják Európában, beleegyezzünk abba, hogy 100 robbanótöltet maradjon közép- és nagyhatótávolságú rakétáinkon, az amerikaiak pedig ugyanennyit hagyjanak meg hasonló rakétáikon az egyesült államok területén.

végül is megegyeztünk abban, hogy megállapodásra jutunk ebben a kérdésben is, habár ez megint csak nagyon nagy engedmény részünkről.

de hát mozgásba kell lendülni. már nem egyszer beszéltem erről. bátor, nem szabványos megoldásokra van szükség! ha állandóan a múltban kutatunk tanácsok után, azt használjuk fel, ami egészen más korra vonatkozik, és nem fordítunk figyelmet arra, hol tartunk ma, és hol leszünk holnap, s hogy ez a holnap talán egyáltalán nem fog eljönni, amennyiben ilyen módon cselekszünk, akkor semmiféle párbeszéd nem alakulhat ki. valahonnan ugye el kell indulni? s mi belementünk ebbe a kompromisszumba, habár, ismétlem, ez nem volt könnyű számunkra. így tehát, az egyesült államok elnökével megtartott találkozón megegyeztünk a rakéták felszámolásának és csökkentésének kérdéséről is.

mivel készek voltunk a nukleáris fegyverzet jelentős csökkentésére, a következőképpen tettük fel a kérdést: minthogy konkrét szakaszba, a nukleáris fegyverzet megsemmisítésének szakaszába lépünk, teljesen tisztán kell látnunk az ellenőrzés tekintetében is. most már meg kell szigorítani az ellenőrzést, és a szovjetunió háromszoros ellenőrzés mellett száll sikkra, amely teljes bizonyosságot adna mindegyik félnek afelől, hogy nem csalják törbe, nem ejtik csapdába. megerősítettük készségünket az ellenőrzés bármely formájára, tekintettel erre az álláspontunkra, ez a kérdés is lekerült a napirendről.

a másik azzal kapcsolatos probléma, hogy hozzákezdünk a nukleáris fegyverzet gyakorlati felszámolásához, a következő: mindegyik félnek biztositékot kell kapnia arra nézve, hogy ez idő alatt egyik fél sem fog katonai erőfölényre törekedni. véleményem szerint ez teljesen igazságos, jogos kérdésfelvetés mind politikai, mind pedig katonai szempontból. /folyt./

sy fl

14.34 131086 2479

sk0040 4 230 mtik1043

gorbacsov - elutazás

reykjavik, 1986. október 13. /taszsz/ - mihaíl gorbacsov, az szkp kb főtitkára hétfőn elutazott reykjavikból.

ugyancsak elutazott az izlandi fővárosból a szovjet-amerikai csúcshintű találkozón résztvevő többi szovjet hivatalos személyiség: eduard sevardnadze, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió külügyminisztere, anatólij dobrinyin és alekszandr jakovlev, az szkp kb titkárai, anatólij csernyajev, az szkp kb főtitkáranak tanácsadója és szergej ahromejev, a szovjet honvédelmi miniszter első helyettese, a fegyveres erők vezérkari főnöke.

a szovjet vendégeket a repülőtéren steingrimur hermannsson izlandi miniszterelnök bucsuztatta.

hj ai
14.37 131086 0679

-.-

sk0041 4 230 mtik1044

a jemeni ndk ünnepe - taszsz

aden, 1986. október 13. /taszsz/ - a jemeni népi demokratikus köztársaság népe az idén a szokottól eltérő körülmények közepette emlékezik meg nemzeti ünnepéről. az emberekben még nagyon is eleven a januári tragikus események emléke. a jemeni szocialista párt ebben a helyzetben harcot hirdetett a múltból maradt hibák, a negatív jelenségek ellen. tevékenységében a társadalom demokratizálására, a törvényesség betartatására összpontosít - írja a taszsz szovjet hírügynökség adeni tudósítója a szocialista orientációjú arab ország kétnapos nemzeti ünnepén. /a jemeni ndk-ban október 14-én ünneplik a forradalom napját, október 13-án pedig a vezető párt megalakulásának évfordulóját. 1963. október 14-én kezdődött a dél-jemeni nép fegyveres felszabadító harca az angol gyarmati uralom és a monarchia ellen. 1978. október 13-án alakult meg a jemeni szocialista párt./

a taszsz tudósítója rámutat: a politikai élet megújítását célzó munka első gyümölcsei máris beértek; szembeötölően megélték a szakszervezetek, a népi ellenőrzési bizottságok és a társadalmi

szervezetek tevékenysége, a jemeni dolgozók fokozatosan urrá lesznek az ország gazdasági nehézségein, s kijavítják a hibákat, rendületlenül haladnak az általuk választott uton, a társadalmi igazságosság, s a haladás útján - hangsúlyozza a taszsz ádeni tudósítója.

bg ai
14.39 131086 1381

-.-

sk0042 4 230 mtik1045

rövid hírek

dél-korea—fülöp-szigetek

szöul, 1986. október 13. /upi/ - salvador laurel, a fülöp-szigetek alelnöke, hétfőn hivatalos, dél-koreai látogatását befejezve elutazott szöulból. laurel megbeszéléseket folytatott cson tu hvan államfővel és lho sin jong miniszterelnökkel a kétoldalu gazdasági kapcsolatokról. szó esett arról is, hogy a két ország közösen venne részt harmadik országbeli üzleti vállalkozásokban. a látogatás során laurel és csoj kvang szo dél-koreai külügyminiszter egyezményt írt alá arról, hogy kedvezőbb feltételeket biztosítanak a hazai vállalatoknak a másik országban történő tőkeberuházásokhoz.

után a folyóban

rupert/idaho/, 1986. október 13. /upi/ - az egyesült államokban a snake-folyóba zuhant egy uránium-ércet szállító teherautó. a 16 tonnányi rakományt tartalmazó konténerek a vízbe fordultak. az eset idaho államban történt; a teherautó egy hidról zuhant a vízbe. a hatóságok folyamatosan ellenőrzik a vizet, nem tartalmaz-e sugárzó anyagot. mindeddig nem mutattak ki radioaktivitást a folyóban, amely wyoming államban ered, és a nyugati parton fekvő washington államban ömlik a csendes-óceánba.

újra a nessie nyomában

drumnadrochit/skócia/, 1986. október 13. /reuter/ - újra a loch nessi szörny után kutatnak skóciában. a vasárnap kezdődött kutatásban tíz csónakon elhelyezett, nagy érzékenységű hanglokátorokkal „fésülik”, át a helyenként 218 méter mélységű loch nessi-tó középső részét. 1982-ben ezen a helyen ugyanis a berendezések

negyven különös jelet fogtak fel a mélyből. a mostani berendezések annyira érzékenyek, hogy képesek különbséget tenni a sziklák, a hajóroncsok és az élőlények között. a különös vállalkozás vezetője kijelentette, hogy ha ez alkalommal nem bukkánának rá „nessire”, akkor jövőre több műszerrel szinte átszítálják majd a tavat.

gd ai
14.51 131086 1853

-.-

sk0043 4 300 mtik1046

gorbacsov-teljes 4. blokk/4-5. cs./

politikai szempontból: amennyiben hozzákezdünk a csökkentésekhez, akkor gondoskodnunk kell arról, hogy az új fegyverfajták megteremtésének jelenleg útjában lévő és működő valamennyi féket ne csak megőrizzük, hanem meg is erősítsük azokat.

katonai szempontból: gondoskodni kell róla, nehogy az történjen, hogy a két fél csökkentette nukleáris potenciálját, de miközben tartott a csökkentés folyamata, a másik fél titokban előkészítette és átvette a kezdeményezést, katonai fölényt harcolt ki, ez megengedhetetlen. érvényesnek tekintem ezt a szovjetunióra nézve, de jogunk van hasonló követelményeket támasztani az amerikai féllel szemben is. s ezzel összefüggésben a következőképpen vetettük fel a kérdést: amikor belépünk a valóságos, nagyszabású csökkentés szakaszába, majd pedig már 10 esztendő múltával a szovjetunió és az egyesült államok nukleáris potenciálja felszámolásának szakaszába, akkor ebben az időszakban nemcsak, hogy nem szabad megingatni a fegyverkezési hajszát kordában tartó mechanizmusokat, s elsősorban az olyat, mint a rakétaelhárító rendszerekről kötött megállapodás, hanem meg kell szilárdítani azt.

s javaslatunk lényege a következő volt: szilárdítsuk meg a határidő nélküli megállapodást a rakétaelhárító rendszerekről azáltal, hogy mindkét fél vállalja, az elkövetkező tíz évben nem él a szerződésből való kilépés jogával.

helyes, logikus javaslat? logikus.

komoly javaslat? komoly.

megfelel-e mindkét fél érdekeinek? megfelel mindkét fél érdekeinek.

s ezzel egyidejűleg amellelt szálltunk sikra, hogy ezalatt a tiz esztendő alatt a rakétaelhárító rendszerekről kötött szerződés valamennyi előírását szigorúan teljesítsék, tilos legyen az űrfegyverzet kifejlesztése és kipróbálása, csak a laboratóriumi keretek között végzendő kutatásokat, kísérleteket engedélyezzék.
/folyt./

sy fl

14.52 131086 1895

-.-

sk0044 4 230 mtik1047

bajorországi választások - kommentárok /1.rész/

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1986. október 13. /mti/ - nyugatnémet politikai hírmagyarázók a bonni kormánykoalícióra nézve kedvező jelnek tartják a vasárnap megtartott bajorországi tartományi választások kimenetelét, amelyek során a keresztényszociális unió /csu/ a szavazatok több mint 56 százalékával megszilárdította kényelmes abszolút többségét a müncheni parlamentben, a német szociáldemokrata párt /spd/ ellenben 27,7 százalékkal a háború óta legrosszabb eredményt érte el e tartományban.

willy brandt, az spd elnöke mindamellett arra az álláspontra helyezkedett, hogy pártjának a vártnál rosszabb szereplésből nem lehet egyenes következtetéseket levonni az 1987. januári országos választások szempontjából. szerinte az spd, amely a nagyobb bajor városokban is jelentős mértékben visszaesett, a szociáldemokratákhoz közel álló szakszervezetek neue heimat nevű lakásszövetkezeti vállalkozásának csődbe jutásával, majd kényszerű eladásával kapcsolatos botrány, valamint az ázsiai és az afrikai menedékkérők ügyének a konzervatív választók körében népszerűtlen szociáldemokrata felkarolása miatt volt kénytelen veszteségeket elszenvedni.

más spd-vélemények szerint münchenben a vitathatatlan gazdasági eredményekre hivatkozó és hallatlanul népszerű franz josef strauss csu-elnök és tartományi miniszterelnök politikája diadalmaskodott, ennek tagadhatatlan hatása azonban várhatóan kevésbé érvényesül majd országos választási ügyekben a jövő év januárjában.

Nur

az spd főleg a müncheni parlamentbe először - és azonnal 16 képviselővel - bevonuló zöldeknek adott le szavazatokat, akik az élére álltak a wackersdorfi atomhulladék-újrafeldolgozó telep építése ellen indított mozgalomnak. armin weiss professzor, a zöldek helyi képviselője máris bejelentette: pártja több vizsgálóbizottságot küld ki a telep biztonsági ellenőrzése céljából.
/folyt./

fn/th ai

14.52 131086 1962

-.-

sk0045 4 230 mtik1048

kinai - angol - 2./lásd mtik 1006/

peking, 1986. október 13. /mti/ - ii. erzsébet angol királynő, aki egyhetes látogatásra vasárnap érkezett kínába, hétfőn délután látogatást tett a pekingi palota muzeumban, a kínai császárok egykori téli palotájában, továbbá az ég templomában, amelyben a kínai császárok évente egyszer a jó termésért imádkoztak.

a királynő és férje, fülöp herceg a kínai kormány vendégházában negyvenöt perces fogadást adott a történelmi látogatásról tudósító mintegy 200 angol, kínai és hongkongi újságíró részére. a fogadás érdekessége az volt, hogy a meghívott újságírók nem vihettek magukkal fényképezőgépet, magnetofont, sőt jegyzetfüzetet sem.

hétfőn este li hszen-nien, a kínai népköztársaság elnöke diszvacsorát adott a parlament épületében ii. erzsébet és kísérete tiszteletére.

éb/so ai

14.55 131086 0852

Nur

-.-

sk0046 4 230 mtik1049

bajorországi választások - kommentárok /2.rész/

helmut kohl kancellár a bajorországi eredményeket a koalíció számára előremutató jelzésként, az spd szempontjából pedig katasztrofálisnak mondotta. martin bangemann, a tartományi gyűlésen /landtag/ ismét kívül rekedt szabaddemokrata párt /fdp/ elnöke, gazdasági miniszter kifejtette: münchen azt tanúsítja, hogy egyre élesebbé válik az spd és a zöldek eseteleges koalíciós fellépésének kérdése. ezzel a véleménnyel egyetért a bonni general-anzeiger című lap hétfői vezércikkének szerzője. megállapítja: minthogy az spd által kitűzött országos cél, nevezetesen az abszolút többség egyedül való elérésének lehetősége most láthatóan csökkent, a megerősödött zöldek szorgalmazni fogják az együttműködést. másfelől strauss helyzetének megszilárdulása, az fdp gyengülése arra vezet, hogy a bajorországi miniszterelnök nagyobb beleszólást igényel majd pártjának a koalícióban - az fdp-vel szemben is.

hírmagyarázók emlékeztetnek, hogy a csu némi szavazatsökkenése a bajor töredékpártok közül a jobboldali-konzervatív republikánusokra adott voksok számát gyarapította. e három százalékot kapott párt vezetője, franz schönhuber volt publicista egykor a csu-ból lépett ki. strauss úgy ítéli meg, hogy a tőle jobbra álló erők meglovagolták némely paraszti rétegeknek a mezőgazdasági politikával, valamint az elűzöttek szervezetei néven működő szövetségek tagjainak a csu-val való elégedetlenségét.

fn/th ai

14.56 131086 1470

-.-

sk0047 4 300 mtik1050

gorbacsov - teljes 5. blokk /1-2. cs./

mit is akartunk ezzel mondani?

tudjuk, hogy az amerikai kormány, az elnök mennyire ragaszkodik az sdi-hez. az, hogy beleegyeztünk a laboratóriumi kutatások folytatásába és lehetőségébe, valószínűleg lehetővé teszi az elnöknek, hogy végigvigyék a kísérleteket és megállapíthassák: mi is az sdi, mire jutnának vele. jóllehet, sokak számára, így számunkra is világos, mi is ez a program.

Nur

s ezen a ponton valóságos közelharc kezdődött két szemléletmód között, amely jelen van a világpolitikában, egyebek között olyan kérdésekben, mint a fegyverkezési hajszá megfékezése, a nukleáris fegyverzetek betiltása.

az amerikai kormányzat, az elnök a végsőkéig kitartott amellett, hogy amerikának ne csak a laboratóriumokban legyen joga kipróbálni és kikísérletezni mindazt, aminek köze van az sdi-hez, hanem a laboratóriumok falain kívül, így a világűrben is.

de kik azok, akik ezt elfogadnák? az örültek talán? az örültek általában ott vannak, ahol lenniük kell, gyógykezelésen. én legalább is nem látok örülteket vezető posztokon, különösen nem az államok kormányrudjánál.

hatalmas, történelmi jelentőségű döntések meghozatalának határán álltunk, hisz mindeddig csak a fegyverzetek korlátozásáról volt szó. a rakétaelhárító rendszerekről, a salt-1-ről, a salt-2-ről stb. hoztunk döntést.

miután az amerikai kormány - mint azzal ma már tisztában vagyunk -, technológiai fölényében bizva, a „hadászati védelmi kezdeményezés”, révén katonai fölény megszerzésében reménykedik, odáig ment, hogy a már elért megállapodásokat is eltemette. mi azt javasoltuk, adjunk megbízatást arra, hogy a gyakorlati megvalósításból kiindulva dolgozzanak ki szerződéseket. a washingtoni találkozó során aláírhattuk volna ezeket, de az amerikai fél mindezt megfúrtta.

azt mondtam az elnöknek, hogy történelmi lehetőséget halasztunk el. még soha nem jutott ennyire közel egymáshoz álláspontunk./folyt./

gó fl

15.05 131086 1974

Nur

-.-

sk0048 4 230 mtik1051

reykjavik - jugoszláv visszhang

belgrád, 1986. október 13. /mti/ - a jugoszláv lapok reykjaviki különtudósítói különböző értékelést adtak a gorbacsov-reagan találkozóról. ez beszámolóik fő címéből is kitűnik. a belgrádi politika első oldalán „vádaskodás megállapodás helyett... a borba „kudarcs reykjavikban... a zágrábi vjesnik „reményt keltő halasztás... a titográdi pobjeda „kölcsonbs engedmények... az ujvidéki magyar szó „előrelépés a leszerelés és megegyezés felé... címmel tudósított az eseményről.

a tanjug hírügynökség hétfőn délelőtti kommentárjában már egyértelműen fogalmazott. a többi között megállapította:

reagan amerikai elnök és gorbacsov szovjet vezető oly nagy reményekkel várt kétnapos találkozója kudarcra végződött. nem jött létre megállapodás a fegyverzet ellenőrzéséről, nem állapodtak meg az újabb csúcstalálkozó időpontjában, és a megbeszélések végeredménye kiábrándító.

felvetődik a kérdés: melyik az a vitás probléma, amely zsakutába juttatta a találkozót. ez a lényegbe vágó dolog az amerikai csillagháborus program, amelyről gorbacsov kijelentette: ezzel az usa és szövetségesei katonai fölényre akarnak szert tenni. másfelől washington azt állítja, hogy az űrfegyverkezési terv kivitelezése hatástalanná és szükségtelenné tenné a nukleáris fegyvereket. a szovjetek viszont meggyőződéssel azt vallják, hogy a „csillagháborus védőpajzs... olyan előnyt biztosít az egyesült államok számára, hogy birtokában nukleáris fegyvert használhatna a válaszcsapástól való félelem nélkül.

az egyszerű emberek számára úgy tűnik, hogy a két fél közötti különbségek nem nagyok. álláspontjukban ugyanis vannak érintkezési pontok és hasonlóságok. a hasonlóságok azonban lényegi különbségeket takarnak. éspedig olyan nagyokat, hogy a találkozóhoz fűzött nagy remények végül nagy csalódássá váltak - fejezte be kommentárját a tanjug.

már/so ai

15.07 131086 1907

-.-

sk0049 4 230 mtik1052

reykjavik - visszhang - 2. - szovjetek /1. rész/

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1986. október 13. /mti/ - az amerikai televíziós adásokban hétfőn reggel megszólaltatott vezető szovjet szakértők egyöntetűen az amerikai álláspontot hibáztatták a siker elmaradásáért. gennagyij geraszimov, a szovjetunió külügyminisztériumának szóvivője azonban rámutatott: bár szovjet részről kiábrándítóan tartják az egyesült államok álláspontját, nem adják fel a reményt. „nincs más kivezető út ebből a dilemmából, mint megoldani a fennmaradt kérdést... - hangoztatta a szovjet szóvivő.

geraszimov leszögezte: az amerikai álláspont ellentétes azzal, amit egy évvel korábban genfben a szovjet és az amerikai fél közösen jelölt meg feladatul: megakadályozni azt, hogy a fegyverkezési verseny kiterjedjen a világra. „a szovjetunió nem attól tart elsősorban, hogy a hadászati védelmi kezdeményezés révén az egyesült államok jelentős katonai fölényre tesz szert, bár ez is reális veszély. sokkalta inkább az foglalkoztat bennünket, hogy az sdi megvalósítása teljesen új szakaszt nyit a fegyverkezési versenyben. véleményünk az volt, hogy itt kell megállnunk, ezért kívánunk megoldást az űrfegyverek kérdésére... - mondotta a szovjet szóvivő.

georgij arbatov, a szovjet tudományos akadémia egyesült államok és kanada intézetének igazgatója aláhuzta: reykjavikban „lehetőség nyílt arra, hogy a második világháború befejezése óta a legnagyobb eredményt ériék el... a leszerelési kérdések megoldásában. a vezető szovjet amerika-szakértő rámutatott: már a találkozó előtt is voltak annak jelei, hogy az egyesült államokban „megmérgezik a gondolkodást... a leszerelési megállapodások ellen igyekeznek hangolni a vezetést és a közvéleményt. a szovjetunió azonban bizik abban, hogy az amerikai kormányzat alaposan átgondolja reykjavik tanulságait. „ha továbbra is a realitásoktól elszakadva akarnak élni, akkor az veszélyekkel terhes ránk nézve, az egyesült államokra nézve és az egész világra nézve is... - hangoztatta arbatov.

jevgenyij velihov, a szovjet tudományos akadémia alelnöke, aki - arbatovval együtt - tagja volt a tárgyaló küldöttségnek, szintén hangot adott reményének, hogy az amerikai fél módosítja elutasító álláspontját. velihov szerint lehetséges a tárgyalások folytatása genfben a leszerelés egyes kérdéseiről, így a közepes hatótávolságú nukleáris eszközök kérdéséről is. /folyt./

ki/so bj

15.13 131086 2455

-.-

sk0050 4 230 mtik1053

reykjavik - visszhang - 2. - szovjetek /2. rész/

arra a kérdésekre válaszolva, mit tesz ezek után a szovjetunió az űrfegyverkezés okozta veszély elhárítására, és megindítja-e saját programját, velihov kijelentette: szovjet részről továbbra sem terveznek az sdi-hez hasonló programot. „válaszunk adott esetben aszimmetrikus lesz. ha szükségesnek bizonyul, mi azokat a fegyvereket fejlesztjük ki, amelyek lehetetlenné teszik az űrfegyverek alkalmazását. egyelőre azonban nincs erre szükségünk, mivel az amerikai űrfegyverek legfeljebb tíz év múlva kerülnek telepítésre. így nem a közvetlen veszély ellen foglaltunk állást, hanem az űrfegyverkezési program destabilizáló hatása ellen, - mondotta velihov akadémikus.

ki/so bj

15.15 131086 0744

--

sk0051 4 300 mtik1054

gorbacsov - teljes 5. blokk /3-4. s./

amikor elbucszunk egymástól, az elnök azt mondta nekem, hogy csalódott, s hogy én - ugymond - már úgy érkeztem ide, hogy nem akartam megegyezésre és megállapodásra jutni. miért mutat ön egyetlen szó miatt ilyen keménységet az sdi-hez, a kísérletekhez, az egész problémakörhöz való hozzáállásban? úgy vélem, a lényeg nem a szavakban, hanem a hozzáállásban van. éppen ez ad kulcsot az amerikai kormány gondolkodásának megértéséhez. szerintem, az amerikai kormány úgy gondolkodik - s ezt ma már látom -, ahogy az amerikai katonai-ipari komplexum. az amerikai kormány a katonai-ipari komplexum hatalmában van, s az elnök nem rendelkezik szabadsággal ilyen döntések elfogadásához. szüneteket tartottunk, vitatkoztunk - s azt látom, hogy az elnök nem kapott támogatást, s ezért találkozónk kudarcba fulladt, akkor, amikor már közel voltunk ahhoz, hogy történelmi eredményekre jussunk.

nos, ilyen drámai helyzet alakult ki ezen a találkozón, amikor a részünkről tett igen jelentékeny engedmények ellenére nem tudtunk megegyezésre jutni.

annakidején, bár nehéz volt a párbeszéd az egyesült államokkal, az genf után is folytatódott, s kifejtettem az elnöknek azt a véleményemet is, hogy milyenek kellene lennie találkozóknak az egyesült államokban. ezt önök ismerik.

ez nem feltétel. ez - úgy vélem - felelősségünk megértése: az én felelősségemnek, s az elnök felelősségének megértése. a felelősség éppen azt követeli, hogy ilyen legyen a hozzáállásunk a jövőbeni washingtoni találkozóhoz. eredményes találkozóra van szükségünk. a találkozóknak valóban érzékelhető eredményekhez, gyökeres változásokhoz, s előrelépéshez kell vezetnie különösen olyan égető kérdésekben, mint a nukleáris fegyverzetek feletti ellenőrzés, a fegyverkezési hajszák megakadályozása, a nukleáris fegyverek felszámolása./folyt/

gó fl

15.16 131086 1871

--

sk0052 4 300 mtik1055

gorbacsov - teljes 5. blokk /5-6cs/

azt írtam neki leveleimben, s azt mondtam neki találkozókon is: elnök ur, nem engedhetjük meg azt, hogy sikertelenül végződjön washingtoni találkozóink. éppen ezért voltam azon, hogy hatadéktalanul találkozzunk. tehetünk valamit azért, hogy megállapodjunk, s a washingtoni találkozóra komoly javaslatokkal, komoly döntésekkel érkezzünk.

egy pillanatig sem tudom elfogadni azt, hogy ha találkozzunk washingtonban, ez a találkozó sikertelenül végződjön. mert mit kellene gondolniuk akkor az embereknek - mind a szovjetunióban, mind az egyesült államokban, mind pedig az egész világon. arra kellene gondolniuk, hogy milyen politikusok is állnak ilyen hatalmas államok élén. találkoznak, leveleznek, lám már harmadszor is összejöttek, és semmiről sem tudnak megegyezni. úgy vélem, ez egyszerűen botrányos, megjósolhatatlan következményekkel járó dolog lenne. ezt egyszerűen nem engedhetjük meg. ez csalódást okozna az egész világon, nem csak országainkban.

nos, lényegét tekintve, ez a véleményünk arról, hogyan kell megtartani a washingtoni találkozót, milyen eredményekkel kell annak járnia. ez ösztönözt bennünket arra, hogy munkatalálkozót tartunk itt, reykjavikban, hogy érdemben áttekintsünk mindent, figyelmesen meghallgassuk egymást, próbáljuk megtalálni a kölcsönös érintkezési pontokat, hogy olyan közös megközelítést találjunk, amely megfelelne a két ország érdekeinek, szövetségeseink és a világ minden népe érdekeinek.

sajnos, az amerikaiak üres kézzel érkeztek erre a találkozóra, naftalinszagot árasztó javaslatokkal, amely szag már a genfi tárgyalásokat is fojtogatja. mi - mint láthatják - megtettük javaslatainkat, hogy kitorjünk ebből a helyzetből, utat nyissunk, s eljussunk egy új szakaszba, hogy valóban megoldjuk az erre megérett kérdéseket.

nos, mint elmondtam önöknek, ez történt.

mit tehetünk?

az egyesült államok realitás marad, a szovjetunió realitás marad. egyik orosz írónk valamelyik hőse megpróbálta becsukni amerikát - de ez nem sikerült neki. mi megszabadultunk ettől a komplexustól. amerika realitás - de még milyen realitás, a szovjetunió - véleményem szerint - szintén meggyőző valóság. de az egész világ szintén realitás. ma már nem csak tekintélyre nem lehet szert tenni, de mindenképp előtt nem lehet megoldani az előttünk álló problémákat, ha nem vesszük figyelembe a mai világ realitását. /folyt./

gó fl

15.29 131086 2433

-. -

sk0053 4 230 mtik1059

gorbacsov-teljes 6. blokk /1-2-3. os./

ezen a találkozón éreztük meg az új gondolkodásmód hiányát. s megint felbukkant a katonai erőfölényért folytatott hajsza szelleme. a nyáron találkoztam nixon úrral, s a beszélgetés során ő a következőket mondta nekem: alapos okom van arra, hogy - tekintélyes élet- és politikai tapasztalatomra támaszkodva - azt mondjam, nagyon messzire vitt bennünket e szellem kergetése. s most már nem tudjuk, hogyan szabaduljunk meg az olyan terhektől, mint amilyenek a nukleáris fegyverzet felhalmozott hegyei. és mindez bonyolítja, elmérgesíti a világhelyzetet.

ennek ellenére úgy vélem, hogy kirajzolódtak a megállapodások. csak nem sikerült formába önteni őket.

javaslatainkat csomagtervben terjesztettük elő. úgy gondolom, megértik, miért tettük ezt. de ennek ellenére, az az út, amelyet a nukleáris fegyverzet nagymértékű csökkentéséről létrejött egyetértéshez tettünk, önmagában is hatalmas tapasztalatot jelent, amelyre itt tettünk szert, és hatalmas tanulságokat.

Nm

úgy vélem, hogy mind az egyesült államok elnökének, mind pedig nekünk át kell gondolnunk az egész helyzetet, amely végül is kialakult itt a találkozón, s még egyszer vissza kell térni rá és megkísérelni áthidalni azt, ami elválaszt bennünket. hiszen sokmindenről már megállapodtunk, sokmindenen tuljutottunk. lehetséges, az elnöknek szüksége van arra, hogy tanácskozzon a kongresszussal, a politikai körökkel, az amerikai közvéleménnyel. ám gondolja át mindezt amerika. megvárjuk, nem vonjuk vissza javaslatainkat, amelyeket közzétettünk, hiszen lényegében megállapodtunk róluk. ennyit először.

másodszor, úgy gondolom, most a világ valamennyi reálisan gondolkodó erőinek cselekedniük kell. mi valamennyien, a szocialista világban, a kapitalista világban élők, egyedülálló lehetőséget kaptunk, hogy végre valóban hozzáfogjunk a fegyverkezési hajsza beszüntetéséhez, betiltuk a nukleáris fegyverzetet, megsemmisítsük azt és felszámoljuk az emberiséget fenyegető nukleáris veszélyt. ennek kapcsán javasoltuk is az egyesült államok elnökének: állapodjunk meg arról, hogy reykjaviki találkozóunk befejezése után azonnal leülünk tárgyalni a nukleáris kísérletek betiltásáról. s emellett azt is javasoltuk: legyen ez egy olyan folyamat, amelynek menetében, annak valamelyik szakaszában - lehet, hogy még elsődleges problémaként is - megvizsgálánánk a robbantások küszöbének, erejének kérdését, az éves nukleáris robbantások számát, az 1974-es és 1976-os megállapodások sorsának kérdését is, s tovább közelednénk a nukleáris robbantásokat teljesen és véglegesen betiltó, átfogó szerződés kidolgozásához. /folyt./

sy fl

15.39 131086 2648

-. -

sk0054 4 230 mtik1060

reykjavik - visszhang 3. - sajtó /2. rész/

mint a két ismert amerikai kommentátor, az általában a konzervatív jobboldal nézeteit képviselő rowland evans és robert novak a lapban megjelent írásából kiderül, az amerikai elnök a reykjaviki találkozó előtt titkos utasítást adott a pentagonnak az űrfegyverek telepítésének lehetőségeit elemző jelentés kidolgozására. az amerikai jobboldal prominens képviselői, az űrfegyverkezési program lehangosabb támogatói, köztük jeane kirkpatrick volt ensz-nagykövet, jack kemp képviselő és a program „szellemi atyja”, edward teller pedig levélben követelték az elnöktől, hogy gorbacsovval folytatott tárgyalásain „ne adja fel”, az űrfegyverkezési programot.

Nm

„a reagan korszak legjobban vitatott életben maradási kérdése az, hogy a biztonság biztosítására mi a legalkalmasabb: a csúcstalálkozók és a leszerelési intézkedések, vagy az űrvédelmi fegyverek, - írja a két ismert kommentátor, akik megállapítják: az űrfegyverkezés hívei rendkívül erőteljes nyomást fejtettek ki a program folytatása érdekében.

a kommentárok egy része elsősorban azt az aggodalmat juttatja kifejezésre, hogy a megállapodások elmaradása veszélyes helyzetet teremthet a szovjet-amerikai viszonyban. a the new york times, utalva shultz kijelentésére, amely szerint „igen széles körű potenciális megállapodások, lehetősége merült fel reykjavíkban, azt írja, hogy „a potenciális szerződések nem tüntetik el a rakétákat, az oroszok készek voltak arra, hogy igen nagyszabású engedményeket tegyenek, - állapítja meg a lap cikke.

az amerikai jobboldalt képviselő lapok természetesen megdicsérik reagan „határozott magatartását, az ultrakonzervatív körök álláspontját képviselő the washington times szerint „reagan egy éven belül immár másodszor utasította el, hogy kövesse elődjeinek útját az enyhülés felé, s „nem volt hajlandó meggyengíteni az országot, a lap egyenesen arra szólít fel, hogy gyorsítsák meg az űrfegyverkezési program végrehajtását az elkövetkező időszakban - főként azért, hogy az amerikai választóknak bizonyíthassák: a leszerelési intézkedések elmaradása egy „megbízható, védelmi program miatt következett be.

ki/im bj

15.39 131086 2218

-.-

sk0055 4 300 mtik1061

gorbacsov-teljes 6.blokk/4-5. cs./

azt mondom, hogy közel álltunk a megoldáshoz ebben a kérdésben is. kifejtettük az amerikai félnek: nem követelünk önöktől moratóriumot. ez az önök dolga, számoljanak el saját kongresszusuk, a nép előtt arról, hogy a megkezdődő tárgyalások során önök folytatni fogják-e a nukleáris robbantásokat, vagy pedig csatlakoznak moratóriumunkhoz, de mindenképpen kezdjünk átfogó tárgyalásokat annak érdekében, hogy megállapodásra jussunk a nukleáris robbantások teljes és végleges betiltásáról.

ennek során megvizsgáljuk azokat a kérdéseket, amelyekről önök beszélnek: az ellenőrzést, a korlátokat, a nukleáris robbantások mennyiségét, az 1974-es és 1976-os megállapodásokat. mindezt meg lehet vizsgálni. közeledés ment végbe, de amikor szakadás következett be a rakétaelhárító rendszerek kapcsán, amikor az egész vita megszakadt, és minden utkeresés félbemaradt, beszüntettük találkozónkat.

ugy vélem, az amerikaiakkal együtt mindent át kell gondolnunk, de még a világ közvéleményének is át kell gondolnia, hogy milyen helyzet alakult ki a világban a valamennyi ország népét nyugtalanító fő kérdésben: a háború és béke kérdésében, a nukleáris fenyegetés kérdésében. nekem úgy tűnik, és ez nem túlzás, hogy mindaz, amit az elnöknek javasoltunk, megfelel az amerikai nép és valamennyi ország népe érdekeinek is. ha valaki nem így véli, akkor az egész világgal együtt joggal kijelenthetjük: figyeljen oda, mit követel az amerikai nép, a szovjet nép, valamennyi ország népe.

megérkeztem ide a találkozóra, és azt mondtam, eljött a cselekvés ideje. s ezek a szavak prófétaiknak bizonyultak./folyt./

sy fl

15.45 131086 1665

-.-

sk0056 4 230 mtik1057

nato: shultz sajtóértekezlete /2. rész/

ugyancsak nyugat-európai újságírók tették fel a kérdést: nem tart-e attól, hogy az európai rakétákról való megállapodás elmaradása az egyesült államok ellen hangolja a békemozgalmakat. shultz azt válaszolta, hogy szerinte - ellenkezőleg - „a békemozgalmak csak hálásak lehetnek reagan elnöknek, mert mindent megtett a rakéták leszerelésére...”

ff/so bj

15.47 131086 0414

-.-

sk0057 4 230 mtik1058

reykjavik - visszhang 3. - sajtó /1. rész/

washington, 1986. október 13. /mti/ - az amerikai lapok hétfőn reggel több oldalas terjedelemben számoltak be a reykjaviki találkozóról. bő részleteket idéztek minail gorbacsov kijelentéseiből, amelyek sajtókonferenciáján hangzottak el, közölték reagan elnök és shultz külügyminiszter nyilatkozatait, donald regan, a fehér ház politikai apparátusa főnökének a csucstalálkozó jövőjére vonatkozó kijelentéseit.

tudósításaiban és kommentárjaiban a lapok nagy része egyetért azzal, hogy rendkívül nagy lehetőség maradt kihasználatlanul: a leszerelés terén frontáttörés következhetett volna be, ha az egyesült államok hajlandó lett volna megfelelő engedményekre ürfegyverkezési programja korlátozásában. „egy nem létező fegyver akadályozta meg a csucstalálkozót, - írja elemzésében a the washington post. bár az első kommentárok óvakodnak attól, hogy nyíltan az amerikai magatartást hibáztassák a siker elmaradásáért, a the new york times vezércikke azt írja, hogy reagan magyarázattal tartozik az amerikai közvéleménynek. „a felelősség egyensúlyának kérdését félreéve, a fenyegetés egyensúlya továbbra is fennmarad - írja a lap. - a tárgyalások nemcsak nem hoztak jelentős előrehaladást, hanem még az is elmaradt, hogy kitűzzék a valódi csucstalálkozó időpontját, amelyet ennek a találkozásnak kellett volna előkészítenie. az elnöknek televíziós beszédében a magyarázaton kívül még egy nagyobb felelősséggel is szembe kell majd néznie: el kell mondania az országnak, mi történik majd ezek után, s hogyan lehet a tárgyalásokat visszahelyezni a sinre...”

Nur

hasonló véleményt hangoztat a the washington post vezércikke is. „az elnök üres kézzel jött vissza washingtonba. magyarázattal tartozik arra, hogy ez miért történt így, - írja a lap, amely meglepőnek és kiábrándítóknak nevezi a siker elmaradását. /folyt./

ki/im bj

15.48 131086 1889

-.-

sk0058 4 230 mtik1062

gorbacsov-teljes 6.blokk/6-7. cs./

valóban, eljött a cselekvés ideje, s ezt nem szabad elszalasztanunk. mi cselekedni fogunk, nem fogunk lemondani békepolitikánkról, amelynek célja a fegyverkezési hajszá elleni küzdelem, a nukleáris fegyverek betiltása, a nukleáris fegyverek megsemmisítése, az, hogy egész bolygónkat megszabadítsuk a fenyegetéstől. és én úgy gondolom, nem leszünk magányosak ebben a harcban.

ezt akartam mondani önöknek most, közvetlenül a találkozó befejezését követően. talán többet is mondhattam volna, ha több idő állt volna rendelkezésemre, hogy átgondoljam mindazt, ami történt. de nekem úgy tűnik, teljesen világosan és határozottan fejeztem ki magam minden kérdésben.

most nem beszélek arról, hogy nagyon sok más kérdést is érintettünk. megbeszélést folytattunk humanitárius kérdésekről, s ott konkrét problémákra tértünk ki. két szakértői csoport dolgozott. erről már minden bizonnyal tudnak. az egyik élén részünkről ahromejev marsall, vezérkari főnök állt, amerikai részről pedig paul nitze. gyakorlatilag az egész éjszakát átdolgozták.

a humanitárius kérdésekkel foglalkozó csoportot részünkről bessmertnih külügyminiszter-helyettes vezette, amerikai részről pedig ridgway külügyi államtitkár. /folyt./

sy fl

15.50 131086 1274

Nur

-.-

sk0059 4 230 mtik1063

gorbacsov-teljes 7. bl. /1-2.cs./

ott szintén érdekes véleménycserére került sor, és bizonyos megegyezések, amelyek ott jöttek létre, a záródokumentum alkotórészei lehetnek volna, minthogy azonban a legfőbb cél meghiúsult, megállt az egész folyamat.

mint látják, általában véve érdekes, fontos, sokat ígérő találkozó volt. egyelőre azonban ily módon fejeződött be.

nem kell azonban kétségbe esnünk. úgy vélem, ez a találkozó elvezetett bennünket annak - nagyon fontos - megértéséhez, hogy hol tartunk most, megmutatta azt is, hogy a megállapodások lehetségesek. ez meggyőződésem.

köszönöm a figyelmüket.

hát még e kimerítő beszámoló után is maradt kérdésük? no rajta, najnalig itt fogunk ülni.

kérdés /csenszlovák tv/: mihail szergejevics, ön azt mondta itt, hogy reykjavikban történelmi esélyt szalasztottak el. véleménye szerint mikor kínálkozik újabb esély?

válasz: tudják, erre optimista választ adnék. azért, mert a találkozót megelőzően is sok minden történt, és magán a találkón is. ha az egyesült államokban, a fehér házban és nálunk a szovjet vezetésben is realista módon átgondolunk mindent, realizmust és felelősséget tanusítunk, akkor még nem veszett el e kérdések megoldásának lehetősége.

kérdés /japán tv/: ez azt jelenti, hogy a párbeszéd az egyesült államokkal, a reagan-kormányzattal még folytatódik? vagy úgy gondolja, hogy a reagannal folytatott eredményes párbeszédre kevés az esély?

válasz: úgy gondolom, most még inkább szükséges a párbeszéd, bármilyen nehéz legyen is.

kérdés /pravda/: mihail szergejevics, mi a véleménye, az amerikai kormányzat, felelőtlenül döntve és a világközvéleményt figyelmen kívül hagyva, miért szakított a meg a tárgyalásokat?

di fl

15.59 131086 1745

-.-

sk0060 4 230 mtik1064

nato: carrington nyilatkozata

brüsszel, 1986. október 13. /mti/ - a reykjavikban képviselt amerikai állásponttal azonosult hétfői nyilatkozatában lord carrington nato-főtítkár. állásfoglalásában egyértelműen rózsaszínű képet festett a reagan-gorbacsov találkozóról, óvakodott eredménytelenségről beszélni, sőt a katonai paktum nevében „üdvözölte a reykjavikban elért haladást”, és reményét fejezte ki, hogy ennek alapján eredményt hoznak a genfben és más fórumokon folyó tanácskozások - mondta nyilatkozatában lord carrington nato-főtítkár.

miután george shultz amerikai külügyminiszter tájékoztatta brüsszelben a nato-szövetségeseket, carrington főtítkár „nagyra értékelte reagan elnök erőfeszítéseit”, és shultz külügyminiszter részletes tájékoztatóját. „a nato-szövetségesek kifejezték egyetértésüket, hogy több kérdésben megnyílt a haladás lehetősége, és aláhúzták ezek határozott kihasználásának fontosságát a megfelelő fórumokon”, - hangzott meglepő állítása.

bizakodását fejezte ki a főtítkár, hogy több kérdésben a haladás nem lesz függvénye azoknak, amelyekben nincs előrelépés. hangsúlyozta: a szövetséges országok valamennyi leszerelési és fegyverzet-csökkentési tárgyaláson konstruktív javaslatokat tettek, és ezt teszik a jövőben is a kölcsönös biztonság megteremtésére.

megelégedését fejezte ki a főtítkár, hogy az egyesült államok delegációja olyan konkrét utasításokkal tér vissza genfbe, amelyek konkretizálják a reykjavikban elért haladást. hangsúlyozta továbbá annak fontosságát, hogy haladás legyen a vegyi- és a hagyományos fegyverek kérdésében, valamint a bécsi konferencián, s általában a kelet-nyugati kapcsolatokban.

ff/im bj

16.00 131086 1694

Nm

-.-

sk0061 4 230 mtik1065

interpol-közgyűlés - vége

mérkus gyula, az mti tudósítója jelenti:

belgrád, 1986. október 13. /mti/ - az új-belgrádi „száva” kongresszusi központban hétfőn délután befejeződött az interpol 55. közgyűlése, amely egyhetes tanácskozásait elsősorban a nemzetközi kábítószer-kereskedelem és a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem időszzerű kérdései megvitatásának szentelte.

a 138 tagországot tömörítő nemzetközi szervezet közgyűlésén részt vett magyar küldöttséget dr. siklósi györgy rendőr vezérőrnagy, az orfk bűnügyi vezetőhelyettese vezette.

a tanácskozás erőteljesebb és összehangoltabb fellépést hirdetett meg a nemzetközi kábítószer-kereskedelem ellen, amelyben az évi „forgalom” már eléri az egymilliárd dollár értéket. megállapította, hogy a kábítószer-kereskedelemmel arányosan és szinte párhuzamosan, igen gyakran azonos célok érdekében terjed a nemzetközi bűnözés másik fajtája, a terrorizmus, amely ellen minden eddiginél határozottabb harcot kell folytatni.

a közgyűlés résztvevői foglalkoztak azzal, hogy a nemzetközi közlekedésben nagyobb gondot kell ügyelni a szükséges okmányokra. itt főként arról van szó, hogy a bűnözők, a terroristák szívesen használják más, valós személyek utlevelét, legszívesebben a lopott vagy a hamisított diplomata-utleveleket. ezen a téren a fokozott figyelmet az is időszzerűvé teszi, hogy fennáll a gyanú: egyes államok hivatalos szervei szintén kiadnak hamis utleveleket.

a tanácskozáson szó esett néhány konkrét, napjainkban lejátszódott terrorcselekményről, többi között a franciaországot érintő terrorhullámról, a karacsi repülőtéren lezajlott géprablási kísérletről.

az 55. közgyűlésen megszavazták három új /fejlődő/ ország tagfelvételét. ezzel az interpol tagjainak száma 141-re gyarapodott.

már/so bj

16.04 131086 1812

-.-

sk0062 4 230 mtik1066

gorbacsov-teljes 7. bl. /3-4.cs./

válasz: szerintem amerikának még el kell szánnia magát. úgy látom, még nem döntöttek, ahogy észrevettük, ez érződött az elnök álláspontján is.

kérdés /ausztrál rádió/: ön azt mondta, hogy reagan elnök a katonai-ipari komplexum foglya. ez azt jelenti, hogy a következő két év eredménytelen lesz? lát-e reményt arra, hogy a következő amerikai elnök nem lesz e komplexum foglya?

válasz: mindannak alapján, amit a katonai-ipari komplexum képvisel, és mindazon súly alapján, amit a mai amerikában betölt, nem fogjuk túlértékelni lehetőségeit, a döntő szó minden országban a népe, amerikában az amerikaiaké.

kérdés/izlandi tv-rádió/: a találkozó negatív eredménye után a szovjetunió megpróbál-e szembeállítani valamit az amerikai sdi-programmal, és nem állítja-e teljes gőzre saját űrfegyverkezési programját?

válasz: úgy vélem, ön megértette a szovjet álláspont lényegét. ha mi most ahhoz a szakaszhoz értünk, amelyben megkezdjük a nukleáris fegyverek, a hadászati és közép-hatótávolságú rakéták mélyreható csökkentését, márpedig az amerikaiakkal megállapodásra jutottunk abban, hogy mindezt tíz éven belül megvalósítjuk, akkor jogosan követeljük, hogy ebben az időszakban garantálják, hogy semmi váratlan, előre nem látható ne történjen. ez olyan területet is magában foglal, mint a világűr és a világűrbe telepített rakétavédelmi rendszer. /folyt./

di fl

16.05 131086 1419

-.-

sk0063 4 230 mtik1056

nato: shultz sajtóértekezlete /1. rész/

fábián ferenc, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1986. október 13. /mti/ - „bár a megállapodás elmaradt, sok kérdésben jelentős a haladás, és remélhetően ezen az alapon lehet folytatni a párbeszédet, - ezzel kezdte sajtóértekezletét brüsszelben a nato-központban george shultz.

az amerikai külügyminiszter azt követően tájékoztatta a sajtó képviselőit és válaszolt kérdéseikre, hogy az észak-atlanti tanácsban - a nato-tagországok állandó képviselőinek testületében, amely ez alkalomból kibővült az olasz, a nyugatnémet, a belga, a norvég és az izlandi külügyminiszterrel - beszámolt a szövetségeseknek a reykvíki találkozóról.

a zárt ajtó mögött lefolyt tanácskozásról a zsúfolásig megtelt sajtóterembe csak annyi szivárgott ki, hogy a nato európai szövetségesei körében nagy a csalódottság, amiért az európai közép-hatótávú rakétákról való megállapodás - amelyben az európai tagországok különösen érdekeltek - meghiúsult az egyesült államoknak az űrfegyverkezés kérdésében tanúsított merevségén.

sajtóértekezletét shultz amerikai külügyminiszter azzal kezdte, hogy idézte reagan elnök szavait, amely szerint „sok kérdésben lényeges haladás történt,„ kifejezte reményét, hogy ennek alapján genfben és más fórumokon minden téren előre lehet lépni, mert ha nincs is konkrét megállapodás a washingtoni csúcstájékoztatóra, a dialógus - s ezt a sajtóértekezlet folyamán többször is hangsúlyozta - folytatódik.

több nyugat-európai újságíró firtatta, hogy az európai nato-szövetségesek nem neheztelnek-e, amiért az európai közép-hatótávú rakétákról annyira várt megállapodás elmaradt, miután az egyesült államok nem volt hajlandó kompromisszumra az űrfegyverkezés kérdésében. george shultz válaszában ezt tagadta és azt állította, hogy a nato-tanácskozáson „rendkívül megragadó volt az európai szövetségesek egysége, és annak megértése, amit reagan elnök hangsúlyozott, hogy az amerikai sdi nélkül az egyesült államok és európai szövetségesei védtelenek maradnak a támadó stratégiai rakétákkal szemben,„ ama kérdés elől, hogy mi szükség van védelemre, hiszen a szovjetunió a stratégiai rakéták teljes leszerelésére hajlandó, amennyiben washington tíz évig csak laboratóriumi kísérleteket folytat az sdi-vel, az amerikai külügyminiszter azzal kerülte meg a választ, hogy e tíz év alatt sem maradhatnak a szövetségesek védtelenül. /folyt./

ff/so bj

16.10 131086 2440

sk0064 4 230 mtik1067

gorbacsov-teljes 7.blokk/5-6.cs./

azt mondtam az elnöknek /lehet, hogy egy kicsit fellebbentem a fátylat véleménycserénkről/, hogy az sdi katonai szempontból nem nyugtalanít bennünket. véleményem szerint már amerikában sem hisz senki abban, hogy létre lehet hozni egy ilyen rendszert. mi több, ha végül is amerika elszánja magát erre, a mi válaszuk nem lesz szimmetrikus válasz. igaz, mondtam neki: elnök ur, ön tudja, hogy engem már az ön harcostársává tettek az sdi-vel kapcsolatban. ő csodálkozott ezen. mint kiderült - mondom én -, az, hogy én olyan élesen bírálom az sdi-t, az az ön kezébe a legmeggyőzőbb érvet adja arról, hogy szükség van az sdi-re. ön egyszerűen kijelenti: ha gorbacsov ellenzi, akkor ez egy jó dolog. s ön begyűjti a tapsokat és a pénzügyi megajánlást. igaz, felbukkantak a cinikusok és a szkeptikusok, ők azt mondják: de hát ha mindez csak gorbacsov alattomos elgondolása - saját maga kívül marad az sdi-n, amerikát pedig csődbe juttatja. hát mindezt tisztázzák maguk. mindenestre bennünket nem ijeszt meg az sdi. ezt meggyőződéssel állíthatom, mivel ilyen kérdésekben blöffölni felelőtlen dolog. lesz válasz az sdi-re. aszimmetrikus válasz, de válasz. s ráadásul nekünk nem is kell majd sokat áldoznunk erre.

de mitől veszélyes ez a program? az első - a politikai veszély. azonnal olyan helyzet alakul ki, amely bizonytalanságot kelt, bizalmatlanságot szít egymás iránt, s gyanút ébreszt. s akkor már szó sem lehet a nukleáris fegyverek csökkentéséről. röviden, ahhoz, hogy alapjaiban nekiláthassunk a nukleáris fegyverek csökkentésének, egészen más helyzetre van szükség. másodsor, van azért katonai oldala is ennek. az sdi-n keresztül új fegyverfajtákhoz lehet eljutni. ezt mi is felelősséggel állíthatjuk. és el lehet jutni a fegyverkezési hajszá teljesen új szakaszához, amely beláthatatlanul komoly következményekkel jár.

igy az a helyzet alakul ki, hogy egyrészt megállapodunk a nukleáris fegyver - a jelenleg legveszélyesebb és legfélelmetesebb fegyver - csökkentésének megkezdéséről, másrészt pedig áldásunkat kell adnunk a kutatásokhoz, és még a világűrben is folytatnunk kell ezeket, a gyakorlatban, annak érdekében, hogy még újabb fegyvert lehessen létrehozni. de hiszen ez nem egyeztethető össze a normális logikával. /folyt./

sy fl

16.15 131086 2301

-.-

sk0065 4 300 mtik1068

gorbacsov - teljes 8. blokk /1-2. cs./

kérdés //the washington post/: ön éppen most fejezett be egy kétnapos tanácskozásból álló találkozót reagan elnökkel. milyen benyomása alakult ki az elnökről mint politikusról? úgy gondolja, hogy ő is osztja az ön felelősségérzetét a világ sorsa iránt?

válasz: olyan benyomásom alakult ki, hogy reagan urral folytatni tudjuk a párbeszédet, s fogalkozhatunk a hatalmas, életbevágó problémáknak a kibogozási lehetőségeivel, többek között azokéval is, amelyekről már beszéltem.

kérdés /dán televízió/: a mostani találkozó nem járt kielégítő eredményekkel. azt jelentené ez, hogy nem érnek el haladást a kísérleti atomrobbantások betiltásának kérdésében, s egyéb olyan kérdésekben, amelyeket tegnap és ma megvitattak? összekapcsolódik-e ez a kérdés - a nukleáris kísérletek betiltása - az üléseken áttekintett többi kérdéssel?

válasz: már válaszoltam erre a kérdésre. úgy véljük, hogy ettől nem szakadnak meg kapcsolataink az amerikaiakkal, s az elnökkel, még kevésbé szakadnak meg a nemzetközi kapcsolatok. az utkeresés folytatódni fog. azt hiszem, hogy mindannak, ami itt történt izlondon, még inkább ösztönöznie kell arra, hogy most valamennyien megérezzük: be kell kapcsolódnunk a nemzetközi helyzet normalizálásáért folytatott közös harcba, annak közös kutatásába, hogyan találhatunk kiutat a zsákutcákból, egyebek között azokból, amelyekről itt reykjavikban szó volt. az egyik zsákutca éppen itt alakult ki. de én optimista vagyok.

kérdés /az ndk televíziója/: ön azt mondta, hogy a találkozó eredménytelen volt. azt jelenti ez, hogy haszontalan volt? hogyan ítéli meg: szilárdabb lett-e a béke a reykjaviki találkozó után? /folyt./

gó fl

16.21 131086 1716

-.-

sk0066 4 300 mtik1069

gorbacsov - teljes 8. blokk /3-5. cs./

válasz: úgy vélem, jól átgondolta a kérdését. német barátainkban nekem mindig a kifejezések, a gondolatok kifejtésének pontossága tetszik. azt hiszem, hogy az, ami reykjavikban történt, az, hogy nem értünk el megállapodást a találkozón azokban a kérdésekben, amelyekben, úgy tűnt, közös nevezőre jutottunk, szomorú, csalódást keltő - ennek ellenére én ezt a találkozót nem nevezném eredménytelennek. éppen ellenkezőleg, a találkozó egy állomás volt a megoldások kereséséért folytatott bonyolult és nehéz párbeszédben. hiszen nehéz kérdésekre keresünk egyáltalán nem könnyű megoldásokat. éppen ezért ne keltsünk pánikot a világban. de ugyanakkor azt is ki kell mondani: a világnak tudnia kell, hogy mi történik. azért, hogy a világ ne érezze magát kívülálló megfigyelőnek. elérkezett az ideje annak, hogy minden erő aktívan cselekedjen.

kérdés /az amerikai abc televíziós társaság/: főtthkár ur, én nem értem azt, hogy akkor, amikor önnek lehetősége volt megegyezésre jutni reagan elnökkel a nukleáris fegyverzetek csökkentéséről, a szovjet fél miért nem egyezett bele az sdi-vel kapcsolatos kutatásokba. hisz ön annak idején genfben azt mondta, hogy készek nagy árat fizetni a nukleáris fegyverzetek csökkentéséért. s akkor, amikor megvolt ez a lehetőség, ön elszalasztotta azt.

válasz: az ön kérdése már a bíráló elemét is tartalmazza, ezért részletesebben válaszolok rá.

először is, reagan elnök üres kézzel és üres zsebbel érkezett reykjavikba. az amerikai küldöttség - úgy fogalmaznék - a genfi tárgyalások kacerjait zúdította ránk. s csak a szovjet fél messzire menő javaslatainak volt köszönhető, hogy nagyon jelentős megállapodásokra juthattunk /helyesbíték: ezeket nem öntöttük formába/ a hadászati támadó fegyverekről, a közepes hatótávolságú rakétákról. ilyen körülmények között mi természetesen bízunk abban - s azt hiszem, ez teljesen érthető a politikus, a katona, egyszerűen a normálisan gondolkodó ember számára -, hogy ha ilyen megállapodást írunk alá a nukleáris fegyverzet hatalmas csökkentéséről, akkor arról is gondoskodni kell, hogy ne történjen semmi, ami alááshatná ezt a nehéz folyamatot, amelyhez évtizedek alatt jutottunk el. s akkor mi felvetettük, hogy meg akarjuk szilárdítani a rakétaelhárító rendszerekről kötött szerződést. az amerikai fél mindig e szerződés aláírására törekszik./folyt./

gó fl

16.27 131086 2399

-.-

sk0067 4 230 mtik1070

gorbacsov teljes 9-es blokk /1-3. rész/

kérdés: /newsweek/ milyen tervei vannak washingtoni utazásával kapcsolatban? azt mondta, hogy addig el kell érni egy-két egyezményt. Lehetséges az ilyen egyezmények elérése az ön washingtoni látogatása előtt?

válasz: úgy gondolom, a mai nap minden drámaisága ellenére, nem eltávolodtunk washingtontól, hanem közelebb kerültünk hozzá. úgy gondolom, ha az elnök és az amerikai adminisztráció meghallgatja javaslatomat, hogy folytassuk mindannak a tanulmányozását amiről itt reykjavikban szó esett és ha tanácskoznak azokkal a körökkel, amelyekkel szükséges, akkor még semmi sem veszett el. a reykjavikban végzett munkára támaszkodva van lehetőség olyan egyezmények megkötésére, amelyek reálissá és lehetségessé tennének egy washingtoni találkozót és ez eredményes is lehetne.

kérdés:/az amerikai cnn tv társaság/ gorbacsov ur. ön beszédében azt mondta, hogy reagan elnöknek át kell gondolnia a kialakult helyzetet és ezt meg kell tanácskoznia az amerikai kongresszussal, az amerikai néppel. mit gondol, vajon az amerikai közvélemény támogatja majd a szovjet megközelítést ezen a téren?

válasz: majd meglátjuk.

kérdés:/rudé právo/ egy kérdésem van önnöz, mint politikushoz és jogászhoz. ön szerint a nukleáris korszakban milyen prioritásai vannak az emberi jogok kérdésének és milyen szerepet játszik az emberi tényező a háború és béke kérdésben?

válasz: ön egy filozófus alkat. meg kell mondanom, hogy korábban foglakoztam filozofiával és most újra foglalkozni kezdtem vele. úgy gondolom, amikor az emberi jogokról beszélünk emlékeznünk kell arra, hogy napjainkban a béke megőrzése, a nukleáris fenyegetés megszüntetése a legfontosabb prioritás. ha béke lesz - lesz élet is. a problémákkal majd megbirkózunk valahogy. a világban egyre több a művelt ember, úgy gondolom, hogy a népek kiigazodnak majd ezekben a kérdésekben, és ezért, amikor az emberi jogokról beszélünk az első helyre az embernek az élethez való jogát tenném. s most másodsor az emberi tényezőről. azt hiszem, a nukleáris korszakban /és ebben én az újfajta gondolkodás megnyilvánulását látom/ a nukleáris háború veszélye új módon veti fel az emberi tényező kérdését is. hiszen egy ilyen háború mindenkit érintene, függetlenül attól, hogy hol robbanna ki. csak a rosszindulatú emberek gondolják azt, hogy a háboruellenes-mozgalom, azok akik a béke védelmében fellépnek, ez mind ,, moszkva cseleszövénye,, /folyt/

gd fl

16.42 131086 2475

sk0068 4 230 mtik1071

gorbacsov teljes 9-es blokk /4-7/

napjainkban a nők, a gyerekek, a felnőtt férfiak minden korosztálya felemeli szavát, együtt követelik ennek a veszélyes irányzatnak a megállítását, akkor amikor a világ egy nukleáris háború veszélye felé közeledik. úgy gondolom, hogy ilyen körülmények között jelentősen megnövekszik az emberi tényező szerepe.

kérdés: /izvesztija/ a fehér házban sokat és gyakran beszélnek arról, hogy az amerikaiak számára a legnagyobb veszélyt a szovjet földrészközi rakéták jelentik. mi reykjavikban javasoltuk, hogy ezt az amerikát érintő fő veszélyt tíz év alatt megszüntetjük, mi a benyomása miért nem volt kész arra a másik fél, hogy ezt a fő veszélyt elterelje országától?

válasz: helyesen fogalmazta meg ezt a kérdést. a földrészközi rakétákra hivatkozva az amerikai fél sok éven át bizonygatta, hogy a szovjetunió nem akar komoly leszerelést, nem kívánja a fegyverkezési verseny megszüntetését, és nincs tekintettel az amerikai aggodalmakra stb.. amint látják, radikális csökkentést javasoltunk. nagyon élesen tettük fel ezt a kérdést. létezik a hadászati fegyverzeteknek egy harmasa, amelyet mi is és az amerikai fél is elismer. azt javasoltuk, hogy öt éven belül a hadászati fegyverzeteknek ezt a triászát 50-50 százalékra csökkentjük. ez egy nagy lépés.

ezzel együtt az amerikaiaknak kifejeztük aggodalmunkat azzal kapcsolatban, hogy az egyesült államok stratégiai fegyverzetének 70 százaléka tengeralattjárókon van elhelyezve, ami 656 önállóan célba juttatható robbanófejet jelent. a tengeralattjárók, mint ismeretes, a szovjetuniót övező tengereken, óceánokon cirkálnak. nem tudni, honnan mérnek csapást. ez rosszabb mint a szárazföldi telepítésű nehéz rakéták. egy szóval, amikor nem akarnak valamit megoldani, problémákat keresnek, és mesterséges akadályokat állítanak. itt azonban elhárultak ezek az akadályok. ez pedig fontos. hiszen egy óriási lépést tettünk, megszüntetve az amerika számára hadászati jelentőséggel bíró középhatótávolságú rakétákkal kapcsolatos fenntartásokat. igen, és az előretolt állásmozgatású eszközöket sem vettük figyelembe a hadászati rakéták kérdésének megoldásánál. ez a mi jószándékunkat bizonyítja. az amerikaiak ennek ellenére ezt nem viszonzták. az amerikaiak azt hiszik, hogy a világűrben sikerül katonai fölényt szerezni velünk szemben és megvalósíthatják egyik elnökük elgondolását, amely szerint: „aki a világűrben uralkodik, az lesz az ur a földön is..”, ez azt bizonyítja, hogy uralkodói ambíciókkal is számolnunk kell. /folyt/

gd fl

16.53 131086 2545

sk0069 4 230 mtik1072

gorbacsov teljes 9-es blokk /8. cs./

a világ napjainkban nem olyan mint régen volt. nem akar, és nem is lesz senki birtoka, sem az egyesült államoké sem a szovjetunióé. minden országnak joga van a választáshoz, a saját ideológiájához, a saját értékeihez. ha ezt nem ismerjük el akkor nincs nemzetközi jog sem, csak káosz és ököljog. ebbe mi sohasem fogunk beleegyezni. amerika valószínűleg visszasírja a régi időket, amikor hatalmas volt. katonai értelemben megelőzött bennünket - hiszen mi mindnyájan gazdaságilag meggyengülve fejeztük be a háborút.

a régi amerika iránti nosztalgia úgy látszik még mindig megvan, ugyanakkor amerikai partnereinknek azt tanácsolhatjuk, hogy ismerjék fel napjaink valóságát. ezt nekik is meg kell tenniük. ha az amerikaiak nem a mai kategóriák szerint gondolkodnak, nem napjaink realitásaiból indulnak ki, nem jutunk előre a helyes megoldások keresésében.

gd fl

16.55 131086 0923

-.-

sk0070 4 230 mtik1073

gorbacsov teljes /8. blokk, 6-7. cs./

az amerikai fél már kétségbe vonta a salt-ii-öt, most pedig reykjavikban a rakétaelhárító-rendszer temetését akarja megrendezni, még hozzá a szovjetunió és gorbacsov részvételével. ez nem sikerülhet. a világ nem értene meg bennünket. erről meg vagyok győződve.

aki itt ül, mindenki meg lehet győződve arról, hogy ha még a rakétaelhárító-rendszert, ezt az utolsó mechanizmust is támadni kezdjük, amely mégis jelentősen visszafogta a fegyverkezési hajszát, akkor mi, mint politikusok, semmit sem érünk. kevés azonban megőrizni e szerződés feltételeit amikor megkezdődik az atomfegyverek lényeges csökkentése. úgy véljük, hogy ezt a szerződést meg kell erősíteni. javasoltuk a megerősítés mechanizmusát: ne éljünk a rakétaelhárító-rendszerrel szóló szerződésből való kilépés jogával tíz esztendőn át, amely idő alatt teljes egészében csökkentjük, felszámoljuk az atomerőt országainkban.

JL

ugyanakkor pedig, hogy a kozmikus kutatásokban a szovjetunió se előzhesse meg amerikát és ne törhessen előre, vagyis ne szerezhessen meg a katonai fölényt, s amerika sem a szovjetunióval szemben -, azt mondjuk: mi a laboratóriumi kutatások és kísérletek mellett vagyunk, de ellenezzük, hogy e kutatások és kísérletek kiterjedjenek a világűrben létesített kozmikus rakétaelhárító-rendszer részeire. ez a mi követelésünk. ily módon követelésünk ebben az esetben is építő jellegű volt, figyelembe vette amerika álláspontját. ha beleegyeznek, lehetővé vált volna számára, hogy kérdéseit megoldja a laboratóriumi kutatások folytatásával, anélkül, hogy kísérletet tenne kozmikus rakétavédelmi-rendszer létrehozására. úgy gondolom, hogy ez, mint a gyerekek mondják, vaslogika. néha a gyerekektől is lehet tanulni.

most adjuk meg a szót a nőknek.

kérdés: /guardian/ tervez-e a szovjetunió valamiféle új kezdeményezést nyugat-európa vonatkozásában azok után, ami reykjavikban történt?

felelet: gondolom, nyugat-európa hallja amit mondok, s ha átgondolja és figyelmesen tanulmányozza javaslatainkat, akkor kiderül, hogy azok megfelelnek nyugat-európa érdekeinek. tudjuk, hogy nem lehetünk közömbösek nyugat-európa érdekeivel szemben, hiszen onnan indult ki az új gondolkodás, és ott erősödik a felelősségérzet európai otthonunk megőrzéséért és megerősítéséért. /folyt./

ht/im fl

17.00 131086 2334

-.-

sk0071 4 300 mtik1074

gorbacsov - teljes 10. blokk /1-3. cs./

kérdés: /bolgár televízió/: amennyiben jól értettem, a genfi tárgyalások nem szünek meg és a szovjet vezetés meg akarja bizni a szovjet küldöttséget az eddig nyitva levő kérdések megoldásának keresésével.

válasz: így van.

kérdés: gondolja-e, hogy ugyanilyen utasításokat kap az amerikai küldöttség is reykjavik után?

JL

válasz: remélem, hogy pontosan így lesz.

kérdés/ctk/: véleménye szerint hogyan befolyásolja majd a reykjaviki találkozó kimenetele az európai folyamatot?

válasz: gondolom, hogy ebben a rendkívül felelősségteljes időpontban az európai politikusok is és az európai népek is a helyzet magaslatán lesznek. az idő tettekre, nem pedig olyan ékesszóló nyilatkozatra sürget, amelyek mögött semmi konkrétum sincs. a világ elfáradt, a világnak elege van a fecsegésből, a világnak szüksége van reális előrelépésre: a leszerelésben, az atomfegyverek felszámolásában. azt gondolom, hogy ez a tendencia erősödni fog. különösen bizakodunk európa politikusainak és népeinek bölcsességében és felelősségtudatában.

kérdés /nbc televízió/ : ha jól értem, ön közvetlenül arra hívja fel a nemzetközi közösség más tagjait, hogy sajátos érdekcsoportként lépjenek fel annak érdekében, hogy befolyásolják az egyesült államokat és véleménye megváltoztatására kényszerítsék.

válasz: tudjuk, hogy önöknél mennyire fejlett a lobbyizmus, milyen a politikai folyamat amerikában. lehetséges, hogy az elnöknek éppen ezért volt nehéz döntést hoznia ezen a találkozón. ha azonban arról van szó, hogy szilárdítsuk a békét, reális lépéseket tegyünk e célból, amikor közös erőfeszítésekre van szükség - s ez mindenkire vonatkozik, nemcsak az egyesült államokra és a szovjetunióra -, akkor úgy gondolom, nem az érdekcsoportokról kell beszélnünk, hanem a felelősségérzetről, a népek józan gondolkodásáról, arról, hogy a jelenlegi béke mekkora érték, s ezt mindenképpen meg kell őrizni.
/folyt./

ht/so fl

17.13 131086 1982

-.-

sk0072 4 230 mtik1076

ad: reykjavik - brit vélemények /1. rész/

London, 1986. október 13. /mti/ - hétfőn délután Londonban bejelentették, hogy margaret thatcher kormányfő kedden fogadja a brit fővárosba érkező viktor karpovot, a genfben folyó szovjet-amerikai fegyverzetkorlátozási tárgyalásokon résztvevő szovjet küldöttség vezetőjét. karpov mihail gorbacsov és ronald reagan reykjaviki megbeszéléseiről tájékoztatja a miniszterelnök-asszonyt.

a downing street 10. megerősítette azt a korábbi közlését, hogy a brit kormány mindaddig nem fűz érdemi megjegyzést a szovjet-amerikai elő csúcstalálkozó kimeneteléhez, amíg vissza nem érkezik brüsszélből timothy renton brit külügyi államminiszter, aki az amerikai diplomácia vezetőjének tájékoztatójára a nato székhelyére utazott.

a tv-állomások déli híradóiban elhangzottak az első kommentárok és megszólalt több ellenzéki politikus is. denis healey, a munkáspárt külügyi szóvivője kifejtette: „tragikus, hogy egy óriási jelentőségű megállapodás nem jöhetett létre, mert reagan elnök jöttányit sem volt hajlandó engedni csillagháborus terveiből. ezek után építeni kell a potenciális megállapodások lehetőségére, amiről shultz külügyminiszter beszélt. „egyesült erővel kell mindannyiunknak támogatnia azokat az amerikaiakat, volt hadügyminisztereket és elnököket is beleértve, akik ellenzik reagan elnök csillagháborus elképzeléseit. szélesre kell tárni a kapukat az elérhető közelségbe került megállapodások előtt, amelyek minden korábbi reményt felülmúló mértékben csökkentenék a nukleáris fegyverzeteket, - hangoztatta denis healey.

david owen, a szociáldemokrata párt vezére támogatásáról biztosította az amerikai elnök - mint mondotta - „óvatos és körültekintő magatartását, „ majd hangoztatta, hogy a találkozó kimenetele „csalódást keltő, de nem katasztrofális, „.

martin bell, a bbc kiküldött tudósítója donald regan, a fehér ház politikai apparátusának főnöke reykjaviki nyilatkozatát kommentálta. regan a szovjet magatartást okolta a csúc szintű megbeszélések eredménytelenségéért. a tudósító megjegyezte: „az elnök kevésbé elvakult hívei között jó néhányan akadnak, akik úgy vélik, hogy ronald reagan rontotta el a dolgokat, akadályozta konokságával a megállapodások létrejöttét. mindenesetre valószínű, hogy az usa-ban ezek után mind többen jutnak arra a felismerésre, hogy alaposan megkopott az elnök fényes „teflon-burkolata, „.
/folyt./

kt/so/ré sj

17.15 131086 2434

sk0073 4 230 mtik1077

gorbacsov - teljes 10. blokk /4-5. cs./

sértő lenne a szovjetunió érdekében folytatott lobbizással vádolni a békét sürgető népeket vagy mozgalmakat. egyszerűen arról van szó, hogy az emberek a saját politikai és állampolgári pozícióikat védelmezik.

kérdés /Lütdantbladett izlandi lap/:

Lapkiadó vagyok Izlandon. Nem okozott-e önnek nehézséget az a döntés, hogy Reykjavíkba jöjjön? Hiszen Izland a NATO tagállama? Ugyanakkor, mint ismeretes, kormányunk sürgeti, hogy északon atomfegyvermentes övezetet létesítsenek. Szeretném tudni az ön véleményét ezzel kapcsolatban.

válasz:

Be akartam fejezni ezt a témát és készségesen felhasználom az izlandi sajtó képviselőinek kérdését. Szeretném megemlíteni, hogy éppen mi javasoltuk Izlandot, mint a találkozó lehetséges helyét. Ennélfogva ezzel kapcsolatban nem volt semmi nehézségünk.

Szeretnék köszönetet mondani az izlandi kormánynak, Izland népének, amiért minden erejét - emberi, szervezési és anyagi erejét - felhasználta arra, hogy a találkozó megszervezésével kapcsolatban minden kérdést megoldjon. Hálásak vagyunk ezért és jól éreztük itt magunkat. Sok érdekes információt kaptam Raisza Makszimovnáától, akinek sok találkozója volt Izlandon. Ezek mind nagyon érdekesek voltak, nagyon örülünk a szeretetteljes légkörnek, az országunk iránti nagy érdeklődésnek. Hálásak vagyunk Izlandnak, az izlandi kormánynak azért, amit tett. Minden jót kívánunk népüknek.

Ami pedig az ön kérdésének következő részét illeti arra vonatkozólag, hogy az önk országának kormánya atomfegyvermentes övezetté akarja nyilvánítani Északot, ezt csak üdvözölni tudjuk.

Kedves barátaim, köszönöm a figyelmet. Gondolom, hogy hasznosan töltöttük önökkel az időt. Minden jót kívánok önöknek. Viszontlátásra.

ht/so fl

17.16 131086 1793

sk

--

sk0074 4 230 mtik1078

ad: reykjavik - brit vélemények /2. rész/

John Simpson, a BBC diplomáciai főmunkatársa szerint „a nagy kommunikátornak, rengeteg magyaráznivalója lesz, ha meg akarja győzni az amerikaikat arról, hogy érdemes trilliókat költeni az egyelőre még csak a számítógépek képernyőin kirajzolódó űrvédelmi tervre. Olyan fegyverekre, amelyek - ha egyáltalán - csak a kilencvenes években semmisíthetik meg azokat a szovjet rakétákat, amelyeket már most ki lehetne iktatni annak a megállapodásnak a részeként, amelyet nem kötöttek meg Reykjavíkban,„

kt/so sj

17.17 131086 0570

--

sk0075 4 300 mtik1079

gorbacsov - hazatért

Moszkva, 1986. október 13. /mti/ - Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára hétfőn visszatért Moszkvába Reykjavíkból, ahol a hét végén találkozott Ronald Reagan amerikai elnökkel.

Vele együtt érkeztek meg a szovjet-amerikai csúcstalálkozón részt vett hivatalos személyiségek is: Eduard Sevardenadze, az SZKP KB PB tagja, külügyminiszter, Anatolij Dobrinyin és Alekszandr Jakovlev, az SZKP KB titkárai, Anatolij Csernyajev, a főtitkár tanácsadója és Szergej Anromejev Marsall, a honvédelmi miniszter első helyettese, a vezérkar főnöke.

vi mp

17.22 131086 0585

sk

--

sk0076 4 230 mtik1080

alfonsin moszkvában

moszkva, 1986. október 13. /taszsz/ - hétfőn hivatalos látogatásra, moszkvába érkezett raul alfonsin, az argentin köztársaság elnöke. az argentin államfő a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének és a szovjet kormánynak a meghívásra tesz látogatást a szovjetunióban. a repülőtéren a köztársasági elnököt andrej gromiko, az szkp kb pb tagja, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke és több más hivatalos személyiség fogadta .

scs sj

17.22 131086 0489

-.-

sk0077 4 230 mtik1081

kapicát tokióba várják

tokió, 1986. október 13. /mti/ - mihail kapica szovjet külügyminiszter-helyettesét október 19. és 22. között tokióba várják, közölték hétfőn a japán külügyminisztériumban. kapica utban indiába áll meg tokióban is és tájékoztatást ad a reykjavíki gorbacsov-reagan találkozóról.

az egyesült államok részéről edward rowny fegyverzetellenőrzési tanácsadót ugyanezzel a feladattal küldik japánba. az amerikai szakértő kedden érkezik tokióba.

tr/hl sj

17.32 131086 0494

-.-

sk0078 4 300 mtik1082

rövid hírek

magyar nagykövet venezuelában

caracas, 1986. október 13. /mti/ - léderer róbert, a magyar népköztársaság caracasban akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövete átadta megbízólevelét josé angel cilibertónak, a venezuelai köztársaság megbízott elnökének.

alfonsin

madrid, 1986. október 13. /mti/ - raul alfonsin argentin elnök, aki nem hivatalos látogatáson tartózkodott a spanyol fővárosban, hétfőn befejezte megbeszéléseit jános károly spanyol uralkodóval, felipe gonzález miniszterelnökkel. benyomásairól igen kedvezően nyilatkozott. az argentin elnök hétfőn hivatalos látogatást kezd moszkvában, s külföldi utjának programjában kubai látogatás is szerepel.

magyar nagykövet irakban

1986. október 13. /mti/ - varga tamás, a magyar népköztársaság iraki köztársaságban akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövete átadta megbízólevelét izzat ibrahimnak, az iraki köztársaság forradalmi parancsnokság tanácsa alelnökének.

küm/mj/im/th mp

17.33 131086 1012

-.-

sk0079 4 230 mtik1083

a japán kommunista párt reagant bírálja

tokió, 1986. október 13. /mti/ - a japán kommunista párt központi bizottsága hétfőn nyilatkozatban foglalt állást a hétvégi szovjet-amerikai csúcstalálkozóval kapcsolatban. a jkp közleménye leszögezi: a reykjavíki csúcás azért nem hozott eredményt az atomfegyverek leszerelése ügyében, mert reagan elnök az egyesült államok hadászati védelmi kezdeményezését minden áron meg akarja valósítani. a reagan-adminisztráció teljesen figyelmen kívül hagyja a szovjetunió egyoldalú atomfegyver-kísérleti moratóriumát és arra irányuló felhívásait, hogy az összes robbantási kísérletet szüntessék be. ez az alapállás tükrözi az egyesült államok vezető köreinek azt az elhatározását, hogy folytatja az atomfegyverek továbbfejlesztését.

/ol/

az egyesült államok fegyverkezési politikája kihívás a világ népeinek békeakarátával, az atomháború megakadályozására és a nukleáris fegyverek megsemmisítésére irányuló erőfeszítésekkel szemben - szögezi le a jkp nyilatkozata.

tr/hl sj
17.38 131086 1024

-.-

sk0080 4 230 mtik1084

izlandi tárgyalások - indiai visszhang

uj-delhi, 1986. október 13. /mti/ - csalódottságának adott hangot radzsiv gandhi indiai kormányzó a szovjet és az amerikai vezető találkozájának eredménytelensége miatt. az indonéziai látogatáson tartózkodó miniszterelnök hétfőn dzsakartában ugyanakkor azt mondta: biztató, hogy az izlandi fővárosban felvetett javaslatok továbbélnek, azokat nem vonták vissza. remélhetőleg a két fél hamarosan megállapodik az átfogó leszerelési tárgyalások folytatásának ütemtervében - tette hozzá.

a kialakult helyzetben még jelentősebbé válik a hat országot - köztük indiát - felölelő csoport indítványa az atomrobbantási kísérletek általános moratóriumára - huzta alá radzsiv gandhi.

hasonlóképpen csalódottságáról nyilatkozott uj-delhiben nadzsma neptullah, a kormányzó indiai nemzeti kongresszus /i/ párt főtitkára is.

az indiai béke és szolidaritási szervezet nyilatkozatában egyértelműen és világosan az amerikai héják csökönységét tette felelőssé a tárgyalások kudarcáért. a testület rámutatott: miközben a szovjetunió történelmi jelentőségű indítványokat terjesztett elő, az egyesült államok ragaszkodott világűr-fegyverkezési programjához. fokozni kell az erőfeszítéseket, hogy a világ józanságra és ésszerűségegre készítse az amerikai kormányzatot - hangoztatta a bizottság.

rp/so sj
17.41 131086 1357

-.-

sk0081 4 230 mtik1085

sri lanka - harcok

uj-delhi, 1986. október 13. /mti/ - teljes kijárási tilalmat rendeltek el a hatóságok sri lanka északi részében, mannar körzetében hétfőn a kormánycsapatok és a tamil gerilla csoportok közötti heves összecsapások után.

a harcokról ellentmondó jelentéseket tett közzé a colomboi kormány és a tamil fegyveres mozgalom. a hadsereg közleménye szerint az összecsapásokban tizenhárom gerilla és öt katona vesztette életét. a tamil csoportok jelentésében viszont az állt, hogy a kormányerők huszonnyolc katonát veszítettek. a gerillaegységek lelőtték egy katonai helikoptert is.

a hadsereg alakulatai mannar körzet őserdőiben indítottak támadást a tamil csapatok kifüstölésére, ám erős ellenállásba ütköztek. a harcok egész hétvégén folytak a vidéken.

rp/so sj
17.42 131086 0803

-.-

sk0082 4 300 mtik1086

reykjavik - osztrák visszhang

bécs, 1986. október 13. /mti/ - „a jelek szerint ronald reagan elfelejtheti, hogy a béke elnökeként szeretett volna bekerülni a történelemkönyvekbe, - írta hétfőn a szocialista arbeiter-zeitung. „gyászos, hogy éppen reagan ürfegyverkezési terve akadályozta meg a megegyezést a remélt leszerelésben - az a terv, amelyről szakemberek amúgyis úgy vélik, hogy megvalósíthatatlan.„

az osztrák rádió vezető kommentátora, hugo portisch szerint a republikánus szélsőségesek, köztük caspar weinberger hadügyminiszter és mások feltehetően lemondtak volna, ha reagan elnök most feladja ürfegyverkezési terveit és a párt megosztottan került volna a novemberi választások próbája elé. a választások után azonban van remény haladásra, hiszen az ajtó nyitva maradt. a bécsi vélemény szerint egyébként bizonyos, hogy washington európai szövetségesei

ll

mélyrehatóan elégedetlenek az amerikai magatartással - még akkor is, ha hivatalosan szolidaritást fognak vállalni. a londoni és a bonni konzervatív kormány számára a fejlemények annál veszélyesebbek, mert lényegesen erősítik a szocialisták választási esélyeit - tette hozzá az osztrák hírmagyarázó.

ha/im mp
17.51 131086 1201

-.-

sk0083 4 230 mtik1087

két rövid hír
orvosi nobel-díj

stockholm, 1986. október 13. /ap/dpa/ - stanley cohen amerikai biokémikus és rita levi-montalcini olasz-amerikai állampolgárságu neurobiológus kapja az idei orvosi nobel-díjat - jelentették be hétfőn stockholmban. a két tudós a sejtek növekedésfaktoraival kapcsolatos felidézéseivel érdemelte ki a magas kitüntetést. az adományozó karolinska intézet indoklásában kiemeli, hogy két kutató tevékenysége meghatározó jelentőségű a sejtek növekedési és osztódási mechanizmusának megértése szempontjából.

chile - csecsemőcsempészek

santiago, 1986. október 13. /afp/ - chilei gyermekkereskedők sötét üzleteire derült fény a hét végén. ezek egyenként átlagosan 6500 dollárért ujszülötteket és kisgyermekeket csempészték a dél-amerikai országból az egyesült államokba. feltételezések szerint az „üzlet” száznál több gyermeket érintett. két csempészt letartóztattak.

kl kf sj

18.05 131086 0936

-.-

sk0084 4 230 mtik1088

ndk - irán

berlin, 1986. október 13. /mti/ - ndk-iráni kormányfői tárgyalások kezdődtek hétfőn berlinben.

mir hoszein muszavi, akinek személyében első ízben látogat iráni miniszterelnök az ndk-ba, hétfőn délelőtt érkezett kétnapos hivatalos látogatásra berlinbe.

willi stoph, az ndk minisztertanácsának elnöke és az iráni kormányfő első megbeszélésén a felek kifejezték reményüket, hogy tárgyalásaik eredményeként továbbfejlődik a két ország együttműködése.

az iráni miniszterelnököt fogadta erich honecker, az nszpb kb főtitkára, az ndk államtanácsának elnöke.

pc/hl sj
18.06 131086 0609

-.-

sk0085 4 300 mtik1089

reykjavik - bonn

bonn, 1986. október 13. /mti/ - hivatalos bonni körökben a megegyezés nélkül véget ért reykjaviki találkozó kapcsán óva intenek elszórt itéletektől, és azt hangsúlyozzák, hogy változatlanul megvan a lehetőség az előrelépésre a kelet-nyugati viszonyban. hans-dietrich genscher külügyminiszter szerint most még inkább tevékeny erőfeszítésekre van szükség reykjavik előremutató elemeinek megszilárdítására, és annak megakadályozására, hogy visszaesés következzen be a kelet-nyugati kapcsolatokban. ezért most különleges feladat hárul a helsinki folyamatba illeszkedő bécsi utóértekezletre - mondta.

genscher a brüsszeli nato-tanácskozásról hazatérve shultz beszámolója alapján tájékoztatta helmut kohl kancellárt, akivel október 20-án washingtonba utazik tárgyalásokra.

a nyugatnémet kormány hétfői állásfoglalásában úgy ítélte meg, hogy reykjavikkal „folytatódott a párbeszéd és a kölcsönös megértés elmélyítésére irányuló kelet-nyugati folyamat, és egyik fél sem zárta be az ajtót újabb csúcstalálkozó előtt.” - közölte a kormányzóvivő. a bonni kabinet reykjavikban „a problémák

kl

tisztázására szolgáló közbülső mozzanatot lát, és ama szándék megnyilvánulását, hogy külügyminiszteri szinten folytatják a tárgyalásokat a genfi leszerelési megbeszélések keretében, az nszk-kormány bizik abban, hogy rögzítik az egyes leszerelési kérdésekben elért közeledést, és idővel létrejön a második csúcstalálkozó.

a szóvivő - anélkül, hogy említést tett volna az amerikai űrfegyverkezési programról, a megegyezés akadályáról - azt hangoztatta a bonni kormány álláspontjaként, hogy „a támadó és védekező fegyverrendszerek kérdését kölcsönösen kielégítő módon a rakétaelhárító rendszereket korlátozó abm-szerződés alapján lehet megoldani,„.

volker rühe, a cdu/csu fegyverzetellenőrzési szakértője szerint is mindkét félnek változatlanul be kell tartani az abm-szerződést. az sdi megítélésében mutatkozó nézeteltérések súlyosságát nem szabad lebecsülni, mindamellett meg kellene próbálni különválasztani a középtávú rakéták csökkentésére vonatkozó megállapodás lehetőségét az sdi-kérdés különböző megközelítésétől - mondta.

a német szociáldemokrata párt /spd/ és a német kommunista párt /dkp/ szóvivői az amerikai kormányzat felelősségét hangsúlyozták abban, hogy az sdi-elképzelésekkel kapcsolatos hajlíthatatlanság miatt a felek nem tudtak jelentős mértékben előrehaladni reykjavikban.

fn/nl mp
18.11 131086 2458

.-.

sk0086 4 300 mtik1090

reykjavik - honecker

berlin, 1986. október 13. /mti/ - továbbra is a párbeszéd az egyetlen út, amelyen elérhetjük, hogy az ami reykjavikban lehetőség volt, mégis valósággá váljék - hangoztatta a szovjet-amerikai csúcstalálkozóval kapcsolatban erich honecker, az nszcp kb főtitkára, az ndk államtanácsának elnöke.

az adm hírügynökség által hétfőn közzétett állásfoglalásában sajnálkozását fejezte ki azért, hogy az amerikai elnök nem fogadta el a leszerelést, valamint az atomkatasztrófa elkerülését szolgáló bátor új szovjet javaslatokat. „mégis reméljük: az egyesült államok figyelembe veszi, hogy a világ közvéleménye támogatja a szovjet javaslatokat, és tekintettel lesz saját érdekeire is, végül elfogadja ezeket az egyedülálló kezdeményezéseket. most különösen

de!

fontos, hogy a kormányok és a népek minden lehetőséget megragadjanak annak érdekében, hogy a háború vagy béke kérdése a béke javára dőljön el. az ndk a józan, realista erővel összefogva mindent megtesz azért, hogy a szembenállás helyett az enyhülés jellemezze a nemzetközi kapcsolatokat., - tette hozzá honecker.

pc/nl mp
18.18 131086 1116

.-.

sk0087 4 300 mtik1091

reykjavik - chirac

párizs, 1986. október 13. /mti/ - jacques chirac francia miniszterelnök kijelentette, hogy a reykjaviki csúcstalálkozót illetően nem osztozik az általános borulató hangulatban, bár közvetlen tájékoztatást még egyik résztvevőtől sem kapott. a francia kormányfő megerősítette, hogy franciaország nem lesz szerződéses partner az amerikai űrfegyverkezési programban, de maga is folytat űrvédelmi kutatásokat.

alekszandr bessmertnih szovjet külügyminiszter-helyettes néhány órával később párizsba érkezett, és a külügyminisztériumban tájékoztatást adott a reykjaviki találkozóról. a szovjet külügyminiszter-helyettest kedden fogadja francois mitterrand elnök.

chirac egy sajtóebéden azt hangoztatta, hogy reagan elnök és gorbacsov főtitkár találkozója már önmagában is pozitív fejlemény. a jelek szerint jelentős haladást értek el a hadászati és a középtávú atomfegyverek csökkentése, valamint az atomkísérletek általános tilalma témájában, és „ha nem is jutottak végleges megállapodásra, ez tompíthatja a borulást,„.

az amerikai űrfegyverkezési programot, mint a megegyezés fő akadályát chirac úgy tüntette fel, mint amerika választását hasonló szovjet kutatásokra. hangoztatta, hogy franciaország nem köt szerződést az sdi-ben való részvételről, mint más országok, de mint a harmadik űrnagy hatalom, maga sem akar lemaradni a fejlődésben e téren. az elnök és a maga felfogását ebben igen közelállónak mondta.

chirac egyebekről szólva, meggyőződését fejezte ki, hogy a francia jobboldal győz az 1988-ban esedékes elnökválasztáson is. arról, hogy ki lesz a jelölt, illetve kit indít az rpr és az udf, nem nyilatkozott, de hangoztatta, hogy a második fordulóban az alulmaradt jobboldali jelölt táborának teljes összhangban kell támogatnia a másik jelöltet, egyébként a baloldali jelöltet segítik

de!

győzelemre. gazdasági témákról szólva chirac kijelentette, hogy jövőre hosszú idő után először több új állást teremtenek majd, mint amennyi megszűnik. a kormány ennek ellenére nem tervez kimondottan beruházásra serkentő pénzügyi intézkedéseket, helyette egész liberalizáló gazdaságpolitikájának kell kedvező körülményeket teremtenie a beruházásokhoz - mondta.

Lb/hi mp
18.36 131086 2221

.-

sk0088 4 230 mtik2001

reykjavik - űrfegyverkezés - taszsz

moszkva, 1986. október 14. /mti-taszsz/ - a taszsz szovjet híriügynökség hétfőn két kommentárban is foglalkozott azzal, milyen veszélyekkel jár, hogy a reykjaviki szovjet-amerikai munkatalálkozón reagan elnök elutasította az űrfegyverkezés megakadályozását célzó szovjet javaslatot. ez utóbbi szerint a felek kötelezettséget vállaltak volna arra, hogy a következő tíz évben a laboratóriumokon kívül nem fejlesztenek ki űrfegyvereket és nem kísérleteznek velük.

vlagyimir csernisev hírmagyarázata emlékeztet arra, hogy a szovjetunió szerint a rakétalehárító rendszerekről szóló abm szerződést nem megsérteni, hanem megerősíteni kell. mihaíl gorbacsov javasolta: a felek vállaljanak kötelezettséget arra, hogy az elkövetkező tíz évben szigorúan megtartják annak előírásait. /korábban a szovjetunió a szerződés 15-20 évre szóló meghosszabbítását javasolta, szemben az amerikaiak által indítványozott hét és féllel./

a kommentátor szerint a javaslat amerikai elutasítása rendkívül súlyos veszélyekkel fenyeget. először is azzal, hogy a kozmikus fegyvereknek a világűrbe való eljuttatásával nagyon nehéz lesz meghatározni, fennáll-e a hadászati erőegyensúly, ez pedig növelné a kölcsönös bizalmatlanságot. másodsor: ilyen körülmények között aligha lehet elképzelni bármiféle csökkentést, vagy akár csak korlátozást a hadászati támadófegyverek terén. harmadszor: az sdi-munkálatok révén teljesen új típusú fegyvereket lehetne kifejleszteni, a fegyverkezési verseny minőségileg új szakasza kezdődne, annak minden végzetes következményével együtt. negyedszer: az sdi következtében nagymértékben megnőne a veszélye annak, hogy véletlenül kirobbanhat háború, mégpedig akár tévedésből, akár hibás számításhoz, vagy akár a rendkívül bonyolult számítógép-rendszerek műszaki fogyatékoságai miatt - írja vlagyimir csernisev.

alekszej grigorjev, a másik hírmagyarázat szerzője emlékeztet: a gorbacsov-reagan találkozáson mindkét fél eljutott odáig, hogy szerződést köthettek volna az atomfegyverek csökkentéséről, majd felszámolásáról. a lehetőség azonban nem vált valósággá. ennek kapcsán a kommentátor több nyugati lapot is idéz. a brit financial times szerint a megállapodás azért maradt el, mert reagan elnök ragaszkodott az sdi-hez, a japán mainosi szerint pedig azért mert, az amerikai elnök meg sem kísérelte módosítani alapvető irányvonalát az sdi-vel kapcsolatban. a nyugatnémet kölni stadt-anzeiger azt írta: reagannek tudnia kell, hogy elutasító válasza a szövetségesekkel való komoly konfliktus oka lesz.

ps kf sj

18.43 131086 2589

.-

sk0089 4 300 mtik2002

szkp kb - afganisztán

moszkva, 1986. október 13. /mti/ - az szkp központi bizottsága üdvözölte az afganisztáni demokratikus köztársaságból hazatérő katonákat.

mint ismeretes, a szovjetunió október 15-i kezdettel kivon afganisztán területéről hat ezredet. az egységek kivonása a hónap végéig befejeződik - közölték.

a taszsz által ismerttetett üdvözlésben az szkp kb megállapítja, hogy a törvényes afgán kormány kérésére a szovjet katonák segítettek az afgán népnek megőrizni függetlenségét és szabadságát, az áprilisi nemzeti-demokratikus forradalom vívmányait, szavatolni a déli határok sérthetlenségét.

„a szovjet katonák az afgán katonákkal és az ország többi hazafiával együtt bátran ellenálltak és ellenállnak az afgán állam ellen törő ellenséges erők fegyveres támadásának, nap mint nap kockáztatták életüket, több ezer afgán gyermek, öreg és nő életét mentették meg a bérgyilkosok és terroristák véres viszálykodásától, lehetővé téve a gyermekek számára, hogy iskolába járjanak, a parasztnak, hogy learassa a termést, a munkásnak, hogy dolgozzon gépe mellett, - hangoztatja az üzenet, amely azt is hangoztatja, hogy „amíg nem szűnik meg a külső fegyveres beavatkozás az afganisztáni demokratikus köztársaság ügyeibe, a szovjetunió nem nagyja bajban szomszédját,„

vi mp
18.48 131086 1319

SK0090 4 230 mtik1092

osztrák kp

bécs, 1986. október 13. /mti/ - az osztrák kommunista párt valamennyi választókerületében jelöltet állított és bizik abban, hogy növelni tudja szavazatainak számát a novemberi parlamenti választásokon. erről beszélt hétfőn a sajtó előtt franz muhri, az osztrák kp elnöke. a párt értékelése szerint az osztrák politikában jobbratolódás megy végbe: ez vonatkozik a 16 éve kormányzó osztrák szocialista pártra /spö/ és az ellenzéki konzervatív-polgári osztrák néppártra /övp/ csakugy, mint az osztrák szabadságpártra /fpö/ - mondotta muhri. az spö konzervatív gazdaságpolitikája annál erősebben fog folytatódni, mivel gyakorlatilag már eldöntött kérdés, hogy a szocialisták az övp-vel koalícióban kormányoznak majd a november 23-i választások után. az országos kérdésekben így az érdekcsoportok szűk körű döntései várhatók, a parlament szerepe formális lesz, mutatott rá az okp elnöke. a kommunisták véleménye szerint a zöld-alternatív csoportosulásoknál /amelyek várhatóan először kapnak parlamenti képviselést/ ugyancsak a polgári erők adják meg a hangot.

az okp a kampányban az állami ipar megvédéséért, a munkanélküliség visszaszorításáért, a szociális vívmányok megőrzéséért, a heti 35 órás munkaidőért, a demokrácia továbbfejlesztéséért száll sikra.

a kérdésekre válaszolva, miért olyan csekély az okp szavazóinak tábora, franz muhri hangoztatta: a választási törvény a kis pártoknak különösen megnehezíti a parlamentbe jutást. emellett a tömegtájékoztatás szinte agyonhallgatja a pártot - vagy elferdíti állásfoglalásait. a választási előkészületeknél egyébként sok pártonkívüli kiállása is segített a kommunista jelöltek indításánál.

na/im sj
18.48 131086 1691

-.-

SK0091 4 300 mtik2003

szkp - afganisztán 2.

külföldi újságírók nagy csoportja érkezett hétfőn kabulba, hogy tudósítson a hat kivonásra kerülő szovjet ezred hazatérési ünnepségéről. az eseményt egyebek között a cnn és az nbc amerikai tévétársaságok is közvetíteni fogják.

igy mp
18.51 131086 0276

-.-

SK0092 4 300 mtik2004

reykjavik: genscher, andreotti, tindemans

brüsszel, 1986. október 13. /mti/ - az észak-atlanti tanács hétfői ülését követően hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter „szükségesnek és célszerűnek” minősítette a reykjaviki találkozót, mert - mondta - „fontos kérdésekben olyan közeledés történt, amely ezután már érvényben marad, s a következő lépéseket már innen kiindulva lehet megtenni.”

giulio andreotti olasz külügyminiszter szerint a reykjaviki találkozón „nagyobb utat tettek meg, mint amennyit eredetileg remélni lehetett.” andreotti úgy véli, „nem végleges, hogy reagan elnök és gorbacsov főtitkár nem jutottak megállapodásra az űrfegyverkezés kérdésében.” hangsúlyozta, hogy a szovjetunió és az egyesült államok között egyetértés mutatkozott a ballisztikus rakétaelhárító rakéta-rendszer /abm/ kérdésében 1972-ben kötött megállapodás tiszteletben tartására további tíz évig.

ez utóbbit huzta alá leo tindemans belga külügyminiszter is. azt mondta: „ha csalódott vagyok is, nem vagyok borulató, mert reykjavikból megegyezés született.” ezen a találkozón - tette hozzá - „a tárgyalófelek olyan messzire mentek, amennyire a szokásos tárgyalásokon soha nem jutottak volna.” a belga külügyminiszter szerint a reykjaviki találkozó bevonul a történelembe, mert azon a kelet-nyugati kapcsolatok valamennyi nagy problémáját érintették.

111

1986.10.13.

brüsszel, 1986. október 13. /reuter/ap/ - timothy renton, a brit külügyminisztérium képviselője úgy vélekedett, hogy a reykjavíki találkozó „nagyon lényeges lépés a fegyverzetellenőrzéshez vezető göröngyös úton,„ elmondotta: gorbacsov és reagan izlandi tanácskozásain olyan fontos szempontok merültek fel, amelyekre a genfben folyó szovjet-amerikai tárgyalásokon is építeni lehet.

ft/ml/hi mp
18.58 131086 1789

-.-

sk0093 4 230 mtik2005

kinai - angol 3.

peking, 1986. október 13. /mti/ - li hszen-nien, a kínai népköztársaság elnöke hétfőn diszvacsonát adott ii. erzsébet angol királynő tiszteletére.

a vacsorán mondott pohárköszöntőjében li hszen-nien a királynő látogatását a kínai-angol kapcsolatok sokoldalú és gyors fejlődése logikus eredményének minősítette és kifejezte meggyőződését, hogy a látogatás eredményeként új lendületet kap a kapcsolatok és a barátság fejlődése kína és angliá között. elismeréssel szólt a hongkong jövőjéről kötött kínai-angol megállapodásról, amely - mint mondotta - nemcsak új történelmi szakasz kezdetét jelentette a két ország kapcsolataiban, hanem arra is jó példát szolgált, hogy békés tárgyalások útján lehet rendezni az államok közötti problémákat. a kínai államfő a kapcsolatok fejlődésének fontos állomásaként emlékezett meg margaret thatcher miniszterelnök pekingi, csao ce-jang kínai miniszterelnök és hu jao-pang pártfőtitkár londoni látogatásáról.

az angol királynő is azt huzta alá pohárköszöntőjében, hogy a hongkong ügyében kötött megállapodás eredményeként ma szorosabbak a kapcsolatok angliá és kína között, mint valaha is voltak. és hozzátette: mindkét ország elkötelezte magát amellett, hogy minden tőle telhetőt megtesz hongkong stabilitásának és fejlődésének folyamatos biztosítása érdekében. biztosította a kínai elnököt, hogy angliá nem csak képes, hanem kész is a hozzájárulásra kína korszerűsítési terveinek valóra váltásához. hangsúlyozta, hogy a belső fejlődéshez mind angliának, mind kínának külső békére és biztonságra van szüksége. angliá, akárcsak kína, a világbéke megőrzésére törekszik. mindkét ország tagja az ENSZ biztonsági tanácsának. ennek

ll

1986.10.13.

megfelelően mindkettőjükre világméretű felelősség hárul. angliának és kínának sokat lehet és sokat kell tennie együttesen is a világ békéjének és stabilitásának előmozdításáért - mondotta pohárköszöntőjében az angol királynő.

éb/jp sj

19.00 131086 1948

-.-

sk0094 4 300 mtik2006

Lengyel-szovjet kormányfői tárgyalások

zsebcsi zsoltt, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1986. október 13. /mti/ - megkezdődtek a lengyel-szovjet kormányfői tárgyalások. nyikolaj rizskov és zbigniew messner - a két nagykövet jelenlétében - félórás megbeszélést folytatott egymással, majd a tárgyalóküldöttségek részvételével teljes tárgyalási ülést tartottak. a két miniszterelnök ezen kölcsönösen tájékoztatta egymást a lemp x., illetve az szkp xxvii. kongresszusán hozott határozatok végrehajtásáról. áttekintették a kétoldalú kapcsolatok problémáit az élet minden területén, és megelégedéssel nyugtázták a szovjet-lengyel gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésben bekövetkezett fejlődést. a teljes ülésen megtárgyalták a nemzetközi élet időszerű kérdéseit is.

ezt megelőzően, a délelőtti órákban nyikolaj rizskov, aki a lemp kb és a lengyel kormány meghívására érkezett hivatalos, baráti látogatásra lengyelországba, megkoszoruzta az ismeretlen lengyel katona sírját, a varsói hősök és a lengyelország felszabadításában elesett szovjet katonák emlékművét.

a szovjet miniszterelnök délután meglátogatta varsóban az elektronikai alkatrészek fejlesztésével és gyártásával foglalkozó cemat vállalatot. a késő délutáni órákban zbigniew messner ebédet adott nyikolaj rizskov tiszteletére, ahol mindkét kormányfő pohárköszöntőt mondott.

zse/hl mp
19.03 131086 1387

ll

-.-

sk0095 4 300 mtik2007

reykjavik - mitterrand

párizs, 1986. október 13. /mti/ - francois mitterrand francia elnök kijelentette, hogy a reykjaviki kudarcból ítélve az amerikai ürfegyverkezési program még sokáig a két nagyhatalom közti nehézségek homlokterében marad. az elnök egy délvidéki hadgyakorlatot tekintett meg és rögtönzött beszélgetésen válaszolt újságírók kérdéseire. hangsúlyozta, hogy részletes tájékoztatást még nem kapott, de úgy véli, hogy a megegyezés lehetőségei nem merültek ki 48 óra alatt. az viszont, hogy a fő akadály az sdi volt, nem sok jót ígér a jövőre nézve - tette hozzá.

Lb/hl mp
19.22 131086 0606

--

sk0096 4 230 mtik2008

Lengyel-szovjet kormányfői - 2.

varsó, 1986. október 13. /taszsz/ - nyikolaj rizskov és zbigniew messner egyetértettek abban, hogy mind fontosabbá válik a kooperáció és a szakosodás lehetőségeinek és az együttműködés új formáinak kihasználása, mégpedig a kgst országok csúcshintű találkozóin elfogadott határozatok alapján.

a kulcsfontosságú nemzetközi problémákról szólva a két kormányfő rámutatott arra, milyen nagy jelentőségűek a mihail gorbacsov által reykjavikban előterjesztett javaslatok. reményüket fejezték ki, hogy ez a találkozó ösztönzőleg hat majd az olyan megállapodások keresésére, amelyek a nemzetközi helyzet gyökeres megjavítását szolgálják.

ps/hi kf sj
19.50 131086 0702

--

sk0097 4 300 mtik2010

várkonyi péter bukarestben

bukarest, 1986. október 13. /mti/ - várkonyi péter külügyminiszter hétfőn a varsói szerződés tagállamai külügyminiszteri bizottságának ülésére a román fővárosba érkezett. a magyar külügyminisztert román kollegája, ioan totu fogadta az otopeni repülőtéren. jelen volt szüts pál, bukaresti magyar nagykövét.

a külügyminiszteri bizottság kedden kezdődő ülésére bukarestbe érkezett marij ivanov, a bolgár külügyminiszter első helyettese, bohustav chnoupek, csehszlovák külügyminiszter, marian orzechowski lengyel külügyminiszter, oskar fischer, az ndk külügyminisztere és eduard sevardnadze, a szovjetunió külügyminisztere.

ék/hi/győ-ré mp
20.21 131086 0688

--

sk0098 4 300 mtik2011

otto wolf von amerongen - messner

varsó, 1986. október 13. /mti/ - Lengyelország és az nszk gazdasági kapcsolatainak fejlesztéséről folytatott hétfőn megbeszélést otto wolff von amerongen, a német kereskedelmi- és iparkamarák szövetségének elnöke zbigniew messner lengyel kormányfővel.

a nyugatnémet kamarai küldöttség lengyel gazdasági vezetőkkel áttekintette a közép- és kisvállalatok együttműködésének lehetőségeit, és megvitatták, milyen körülmények között nyilhat mód vegyesvállalatok alapítására a vonatkozó új lengyel törvény értelmében. megállapították, hogy a gazdasági kapcsolatok fejlődését és az nszk cégek részvételét a lengyel iparszerkezet átalakításában mindenképp a pénzügyi és hiteleggyüttműködés hiánya akadályozza.

a tárgyalásokon felvetették gazdasági és műszaki napok rendezését egymás országában.

zse/hi/lé mp
20.25 131086 0867

--

sk0099 4 230 mtik2012

reykjavik - visszhang - esti vegyes

ensz-főtitkár, csoudhuri

new york, 1986. október 13. /taszsz/ - javier pérez de cuéllar
ensz-főtitkár hétfőn reményét fejezte ki, hogy a két nagyhatalom
vezetői ellentéteik dacára folytatják az egész világ számára
nagyfontosságú erőfeszítéseiket. egyben annak a reményének is hangot
adott, hogy a reykjaviki találkozó - különösen a leszerelés terén -
végülis pozitív eredményekhez vezet, és javítja a nemzetközi
légkört.

georges marchais nyilatkozata

párizs, 1986. október 13. /taszsz/ - a reykjaviki találkozó
történelmi jelentőségű lehetett volna az egyetemes béke és a
nukleáris leszerelés szempontjából - mutatott rá hétfőn georges
marchais, az fkp főtitkára. reagan elnök azonban arra sem volt
hajlandó, hogy legalább részben felülvizsgálja az sdi-programmal
kapcsolatos álláspontját, jóllehet a szovjetunió hozzájárult az
úrfegyverekkel kapcsolatos laboratóriumi kísérletek folytatásához.
emiat nem kerülhetett sor a leszerelési megállapodások aláírására -
állapította meg georges marchais.

weinberger véleménye

uj-dehli, 1986. október 13. /ap/reuter/ - az indiában tartózkodó
caspar weinberger amerikai hadügyminiszter hétfőn csalódottságát
hangoztatta a reykjaviki találkozó kimenetelével kapcsolatban. úgy
vélekedett azonban, hogy reagan elnök „nagyon helyesen
cselekedett,, , amikor nem volt hajlandó lemondani az sdi-ről.

uj-kína

peking, 1986. október 13. /uj-kína/afp/ - a reykjaviki találkozó
ismét azt bizonyítja, hogy a két világhatalom folytatni kívánja a
párbeszédet, és feszült kapcsolatainak javítására törekszik -
állapította meg hétfőn az uj-kína hírügynökség. mindazonáltal -
tette hozzá a kínai kommentátor - „ujra megmutatkozott, milyen
meredek és kanyargós a párbeszéd útja,,.

Libia

párizs, 1986. október 13. /afp/ - a reykjaviki találkozó
kimenetele Libiában nem okozott meglepetést - tűnik ki a jana libiai
hírügynökség értékeléséből. a jana felidézi, hogy moamer el-kadhafi
libiai vezető már a találkozó előtt kételyeinek adott hangot annak

eredményességét illetően. másrészt a libiai hírügynökség arra is
utalt, hogy mihail gorbacsov világossá tette: reagan a csucs-
találkozót eszközként kívánta felhasználni a szovjetunió
szavahihetőségének aláásására és az arab világhoz fűződő
kapcsolatainak megrontására .

ht-mm kf sj
20.26 131086 2366

-.-

sk0100 4 230 mtik2013

orvosi nobel-díj /kieg.mtik1087. első kishiréhez/

stockholm, 1986. október 13. /mti-afp/ap/ - a 77 éves rita
levi-montalcini és a 64 éves stanley cohen, akik megosztva kapták az
idei orvosi nobel-díjat, jelentős felfedezéseket tettek a növekedési
tényezők terén. olyan fehérjéket fedeztek fel, amelyek meghatározó
szerepet játszanak az idegrendszernek és a bőr felhámsejtjeinek
kialakulásában, fejlődésében.

az olasz származású rita levi-montalcini a fasizmus elől
menekülve kivándorolt az egyesült államokba, és ott, az ötvenes évek
elején egyebek közt azt kutatta, milyen szerepet játszanak az
idegsejtek növekedési tényezői az idegrendszer kialakulásában.

a professzorasszony, aki jelenleg a római sejtbiológiai
intézetben dolgozik, azért is részesült a magas elismerésben, mert
kutatásai révén nőttek a koraszülött csecsemők túlélési esélyei.
sokat tett azért is, hogy jobban megértsük bizonyos daganatfajták
kialakulását és azért is, hogy bizonyos bőrsérülések gyógyítását
megkönnyítsék - hangzott a nobel-díj bizottság indoklása.

rita levi-montalcini és az amerikai stanley cohen - ő jelenleg a
nashville-i vanderbilt egyetemen dolgozik - a st. louis-i washington
egyetemen az ötvenes és hatvanas években kutatták a felhám
növekedési tényezőit . az általuk felfedezett faktorokat az orvosi
világban ngf-ként /idegnövekedési tényező/ és egf-ként /felhám
növekedési tényező/ ismerik.

ps/ni kf sj

21.45 131086 1439

-.-

sk0101 4 230 mtik2014

rövid hírek

japán - gorbacsov könyve

tokió, 1986. október 13. /taszsz/ - hétfőn tokióban bemutatták a nagyközönségnek miheil gorbacsov válogatott beszédeinek és cikkeinek japán nyelvű kiadását, amely lehetővé teszi, hogy a japán olvasók első kézből tájékozódjanak a szovjet politikáról, elsősorban a külpolitikáról.

párizs - robbanás

párizs, 1986. október 13. /dpa/ - nagy riadalmat keltő robbanás rázta meg hétfőn a párizsi charles de gaulle repülőtérét. az indulási csarnok közelében, az épületen kívül elhelyezett robbanószerkezet rést ütött egy üvegfalon, de személyi sérülés nem történt.

kinai külügyminiszter-helyettes bejrutban

bejrut, 1986. október 13. /kuna/ - csi ven kinai külügyminiszter-helyettes hétfőn háromnapos látogatásra bejrutba érkezett. az előzetes program szerint a kinai vendég amin dzsemajel libanoni elnökkel és rasid karami kormányfővel tárgyal.

irak-irán

bagdad, 1986. október 13. /reuter/ - az iráni erők hétfőn messzehordó lövegekkel lőtték irak déli kikötővárosát, bászrát. egy iráni katonai szóvivő hétfőn előre közölte, hogy az iráni tüzérség déltől két napon át löni fogja bászra gazdasági és katonai célpontjait, megtorlásul azért, mert az iraki légierő vasárnap bombázta siráz és iszfahán iráni városokat.

salvador - újabb földlökések

genf, 1986. október 13. /afp/ - két újabb, közepes erősségű földlökés rázta meg hétfő reggel san salvadort, tovább növelve a pánikot a városban - közölték hétfőn a nemzetközi vöröskereszt helyszínen tartózkodó képviselői.

bydgoszczi robbanás - három halott

varsó, 1986. október 13. /mti/ - hétfőn egész nap folytak a mentési munkálatok bydgoszczban, ahol egy - eddig ismeretlen okból - bekövetkezett robbanás romba döntött egy lakónházat. három ember a romok alatt lelte halálát, tizegynéhányan megsérültek, az ő életüket

azonban nem fenyegeti veszély. a 14 lakásos kétemeletes ház második emellete teljesen leomlott, a földszinti tartófalak pedig életveszélyesen megrongálódtak. a fedél nélkül maradt családokat ideiglenes lakásokban szállásolták el, és megkezdték a katasztrófa okainak kivizsgálását.

zse igy kl kf sj
21.52 131086 2174

-.-

sk0102 4 230 mtik2015

gromiko-alfonsin - vacsora

moszkva, 1986. október 13. /taszsz/ - andrej gromiko, az szko kb pb tagja, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke hétfőn a moszkvai kremlben vacsorát adott raul alfonsin argentin államfő tiszteletére.

a vacsora alkalmából mondott pohárköszöntőjében gromiko elégedetten szólt a szovjet-argentin kapcsolatok fejlődéséről és hangsúlyozta, hogy a két ország kapcsolatai az államok között egyenrangú, baráti viszony jó példáját jelentik. a szovjetunió - szögezte le gromiko - minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy erősödjék a bizalom és együttműködés a világ minden térségének országai között.

a békét és a leszerelést célzó szovjet politika újabb példáját nyújtotta miheil gorbacsov és ronald reagan hétfői reykjaviki találkozója - mondotta gromiko.

latin-amerikai kérdésekről szólva a szovjet államférfi leszögezte: a szovjetunió elítéli az imperialista erők nicaraguával szembeni terrorista politikáját, és támogatja a contadora-csoport békekezdeményezéseit.

raul alfonsin pohárköszöntőjében utalt arra, hogy az argentin-szovjet együttműködés az elmúlt időszakban több fontos egyezményrel bővült. kétoldalú megállapodás jött létre a gazdaság, a kereskedelem, a kultúra és tudomány, illetve a halászat területén.

az argentin elnök szerint ma a világ minden országának elsődleges kötelessége a legfontosabb emberi jog, az élethez való jog biztosítása, szembeszállás a szélsőséges nézetekkel, a fegyverkezési versennyel és a diszkrimináció minden formájával.

sk

a falkland /malvin/-szigetek problémájáról szólva az argentin állam fő hangsúlyozta: argentina az utóbbi időben meggyőzően kimutatta, hogy a konfliktus békés, tárgyalásos megoldását szorgalmazza.

tu kj kf sj
22.03 131086 1765

-.-

sk0103 4 800 mtik2018

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0035-ig
budapest, 1986. október 13. /mti/

sk0001 esti hírlap várható
sk0002 kárpáti ferenc - kubai elutazás
sk0003 magyar színházi siker berlinben
sk0004 szívárvány-művelet
sk0005 rövid hírek
 havanna: havanna kongresszus
 djakarta: gandhi indonéziában
 moszkva: argentin államfő moszkvába
sk0006 kínai - angol
sk0007 görög helyhatósági választások
sk0008 reykjavik - amerikai visszhang /1/
sk0009 reykjavik - amerikai visszhang /2/
sk0010 salvador - földrengés után /1/
sk0011 reykjavik - amerikai visszhang /3/
sk0012 salvador - földrengés után /2/
sk0013 frontországok
sk0014 shultz nyilatkozata
sk0015 reykjavik - szovjet sajtó
sk0016 rizskov varsóba utazott
sk0017 reykjavik - japán visszhang
sk0018 alfonsint moszkvába várják
sk0019 csucstalálkozó - visszhang - 1.
sk0020 csucstalálkozó - visszhang - 2.
sk0021 reykjavik - ndk, bolgár visszhang
sk0022 reykjavik - lengyel lapok
sk0023 rizskov varsóban
sk0024 reykjavik - brit visszhang /1/
sk0025 reykjavik - brit visszhang /2/
sk0026 reykjavik - nato - shultz
sk0027 reykjavik - olasz visszhang
sk0028 reykjavik - összegezés /1/
sk0029 reykjavik - összegezés /2/

ll

sk0030 reykjavik - összegezés /3/
sk0031 pfsz vb ülés
sk0032 gorbacsov - teljes 1.blokk /1-2-3/
sk0033 gorbacsov - teljes 1.blokk /4-5/
sk0034 gorbacsov - teljes 2.blokk /1-3/
sk0035 gorbacsov - teljes 2.blokk /4/
/folyt./
22.09 131086 1482

-.-

sk0104 // 800 mtik2019

1986. október 13. /mti/

sk0071-sk0099-ig

sk0071 gorbacsov teljes 10. blokk /1-3/
sk0072 ad: reykjavik - brit vélemények /1/
sk0073 gorbacsov teljes 10. blokk /4-5/
sk0074 ad: reykjavik - brit vélemények /2/
sk0075 gorbacsov hazatér
sk0076 alfonsin moszkvában
sk0077 kavicát tokióba várják
sk0078 rövid hírek
 caracas: magyar nagykövet venezuelában
 madrid: alfonsin
 magyar nagykövet irakban
sk0079 a japán kommunista párt reagant bírálja
sk0080 izlandi tárgyalások - indiai visszhang
sk0081 sri lanka - harcok
sk0082 reykjavik - osztrák visszhang
sk0083 két rövid hír
 stockholm: orvosi nobel-díj
 santiago: chile - secsemőcsempészek
sk0084 ndk - irán
sk0085 reykjavik - bonn
sk0086 reykjavik - honecker
sk0087 reykjavik - chirac
sk0088 reykjavik - ürfegyverzés - taszs
sk0089 szkp kb - afganisztán
sk0090 osztrák kp
sk0091 szkp - afganisztán - 2.
sk0092 reykjavik: genscher, andreotti, tindemans
sk0093 kínai-angol 3.
sk0094 lengyel-szovjet kormányfői tárgyalások
sk0095 reykjavik - mitterrand
sk0096 lengyel-szovjet kormányfői - 2.
sk0097 várkonyi péter bukarestben

ll

ll

sk0098 otto wolff von amerongen
 sk0099 rövid hírek
 new york: reykjavik - visszhang - esti vegyes
 párizs: georges marchais nyilatkozata
 uj-delhi: weinberger véleménye
 peking: uj-kina
 párizs: Líbia

/folyt./
 22.11 131086 1454

-.-

sk0105 4 800 mtik2020

1986. október 13. /mti/

sk0100-sk0106-ig

sk0100 orvosi nobel-díj /kieg.mtik1037-hez/
 sk0101 rövid hírek
 tokió: japán - gorbacsov könyve
 párizs: párizs - robbanás
 bejrut: kínai külügyminiszter-helyettes bejrutban
 bagdad: irak - irán
 genf: salvador - újabb földlökések
 varsó: bydgoszoi robbanás - három halott
 sk0102 gromiko-alfonsin - vacsora
 sk0103 tartalomjegyzék 1
 sk0104 tartalomjegyzék 2
 sk0105 tartalomjegyzék 3
 sk0106 tartalomjegyzék 4
 hí sj

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: kopreda dezső
 szerkesztette: szántó andrás
 kovács ferenc
 bockor jenő
 fazekas lászló
 magyar péter
 szászi julia

- v é g e -

22.12 131086 1016

-.-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség
 Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1986. október 14. kül

k e d d

sk0001 4 230 mtik1002

warnke-nyilatkozat

London, 1986. október 14. /mti/ - a csillagnáborus program és a hadászati fegyverzetkorlátozás egymást kizáró alternatívák, amelyek nem létezhetnek együtt - jelentette ki paul warnke, a salt-ii tárgyalásokon részt vett amerikai delegáció egykori vezetője a brit itn televízió híradójának adott nyilatkozatában. a tekintélyes leszerelési szakértő a reykjaviki tárgyalások kudarcának okairól szólva kifejtette:

„reagan elnök nem érti meg: semmi esély sincs arra, hogy a szovjetuniót rávegye hadászati támadó fegyverzetének csökkentésére és egyidejűleg ő maga szabad kezet kapjon az sdi-program kifejlesztésére és végrehajtására. ezt mi sem tennénk meg és természetesen a szovjetunió sem teszi meg...”

warnke nyomatékosan aláhuzta: reagan elnök sohasem győzheti meg moszkvát, hogy az sdi „tisztán védelmi fegyverzet”, minthogy a támadó és védelmi rendszerek csakis elválaszthatatlan egységükben vizsgálhatók. „ha a szovjetek megtették volna azt, amire kértük őket, az egyértelmű lett volna megtorló elrettentő ütőerejük feladásával. erre mi sem voltunk hajlandóak a salt-ii tárgyalásokon. most arra szólítottuk fel őket, hogy valami olyat tegyenek meg, amit nem tehetnek meg a szovjetunió biztonságának veszélyeztetése nélkül,, - mutatott rá paul warnke.